

Atatürkorganize

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ DERGİSİ

EKİM
2021

SAYI 190

HER ŞEYE RAĞMEN ÜRETMEYE DEVAM

İAOSB'NİN
OKULUNA
TAM
NOT

SANAYİCİNİN
KANUNUNA
ORTAK
SES

UĞURTAŞ:
NE KRİZLER
GÖRDÜ
SANAYİCİ

GİMAS

GİRGİN MAKİNA İMALAT MONTAJ & MÜHENDİSLİK SAN. TİC. A.Ş.

5 Şubat 1976 tarihinde çelik konstrüksiyon ve basınçlı kap imalatı yapma amaçlı kurulmuş olan GİMAS Girgin Makina İmalat Montaj ve Mühendislik San. Tic. A.Ş. bugün dünyadaki tüm lokasyonlara makine, maden, çimento, yenilenebilir enerji, termik ve nükleer sektörlerde yaptığı onlarca değişik parça ve nihai ürün ile ülkesine, bulunduğu bölgeye ve çalışanlarına sorumluluğunu en iyi şekilde yapan bir sanayi kuruluşu haline gelmiştir.

İlk olarak 4.000 m² alanda faaliyetlerini sürdürmeye başlayan firma, günümüze geldiğimizde ise: İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde beş bina ve Menemen'de ki bir bina olmak üzere toplamda; 28.000 m² kapalı ve toplam alanı 52.000 m² olan Fabrika, fabrika dışında 18.000 m² depolama alanı ile GİMAS imalatlarına devam etmektedir.

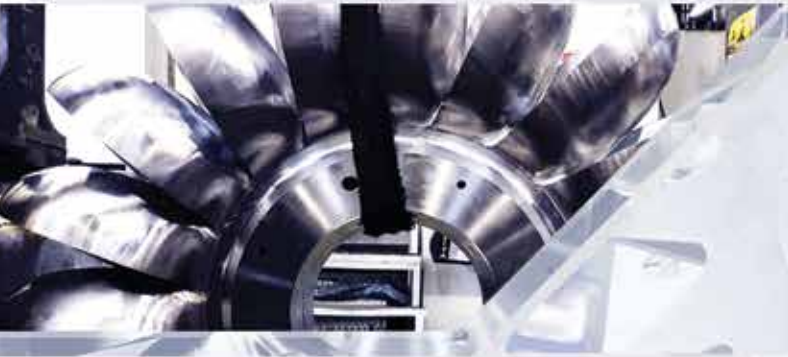

ÇİMENTO

Çimento endüstrisine ait Kırıcı, Apron Feeder, Fırın, Toz Toplama Üniteleri, Dik Değirmenler (Vertical Mills), Dinamik Seperatörler (Classifier), Filtreler gibi ekipmanları imalatında 40 yıla yakın bir deneyimi vardır.

ENERJİ

Rüzgar endüstrisinde jeneratör parçasına ait Rotor, Stator ve bağlantı kolları, hidro elektrik santrallerinde her bir tipe ait (Francis, Pelton, Kaplan) Emme borusu, Salyangoz, Jeneratör parçaları, Distribütör parçaları, Nozul, hareketli ve sabit kanatlar gibi her türlü parçaların imalatları ve montajları yapılmaktadır.

Çimento, Petrokimya, Enerji ve Maden Sektörlerine özgü üretilen parçaların zamanında, kaliteli ve rekabetçi fiyatlarla üretilmesini sağlamak Gimas Girgin Makina için ana stratejiyi oluşturmaktadır.

☎ 0 (232) 376 73 77 | ✉ info@gimas.gen.tr | 🌐 www.gimas.gen.tr

📍 Atatürk Organize San.Bölgesi, 10008. Sk. No:6 Çiğli / İzmir

VANA SEKTÖRÜNÜN ÖNCÜSÜ REKOR YATIRIMLA DAHA DA GÜÇLÜ

16 milyon Euro'luk yatırım ile imalat tesislerimizi bir araya getirecek Project Pearl, üretim kapasitemizi %100 arttıracak, yenilenen makine parkuru ile üretimde verimlilik ve kaliteyi üst seviyeye çıkaracak.

su kadar güçlü

www.oz-kan.com.tr
Hawle Avusturya Grubu kuruluşudur.

Her şeye rağmen üretmeye ve istihdam yaratmaya devam ediyoruz

**Hilmi
UĞURTAŞ**

İzmir Atatürk
Organize Sanayi
Bölgesi Yönetim
Kurulu Başkanı

Değerli sanayici dostlarım; Küreselleşme ideali, mal ve hizmetlerin dünyanın her köşesine ulaşmasını sağlayarak, tüm insanlığın yaşam kalitesini artırmayı ve sınırların getirdiği kısıtlamaları serbest piyasa ekonomisi anlayışı içinde kaldırmayı hedefliyordu. Bu noktada ekonomik kaynaşmanın kültürel, sosyal kaynaşma ile devam etmesi ve barışa, birliğe odaklanan bir dünya yaratma düşüncesi vardı. Çin ve Rusya gibi ulusal politikalarına sıkı sıkıya bağlı, belli alanlarda dışarıya kapalı gibi görünen ülkeler dahi bu akımın karşısında olmak yerine, içinde olmayı tercih ettiler.

Elbette, aynanın bir yüzüne baktığınızda küreselleşmenin yaşanabilir bir dünya için bir çıkış yolu olduğu düşünülse de, aynanın diğer yüzünde küreselleşme ile başlayacak ekonomik,

finansal, kültürel, sosyal ve politik rüzgarların yaratacağı etkilerin yeni bir dünya düzenine geçiş sancıları yaratacağı ve her ülkenin bu değişimlerden farklı etkileneceği ya gözden kaçırıldı ya da çok önemsenmedi.

Ancak gelin görün ki, pandemi küreselleşmenin getirebileceği tüm olumsuz ve sıkıntılı yönlerini su yüzüne çıkardı. Her şeyden önce serbestçe dolaşan dünya, ekonomik kaygılar içinde bir süre gizlenen virüsü oradan oraya taşıdı. Dünya ekonomisinde tedarikten, üretim ve tüketime uzanan zincirin pek çok halkası ya koptu ya da kopacak kadar zayıfladı.

Küreselleşme ile ortak refahı beraber düşünürken dünya ekonomisinde güçlü ayrışmalar yaşandı, yaşanmaya da devam ediyor. 196 ülkenin sadece 40'ını geliştirmiş ekonomi olarak sayabiliyoruz. 156'sı ise gelişmekte olan ekonomi tanımı içinde ya gelişmek için çırpınıyor ya da tam anlamıyla geride kalmayı yaşıyor. Bu 40 gelişmiş ülke, dünya nüfusunun sadece yüzde 14'ünü barındırmasına rağmen, dünya gelirinin yüzde 42'sinden fazlasını alıyor. Dünyadaki ihracatın yüzde 63'ü de bu gelişmiş ülkelerden çıkıyor. Ticaretin hangi dengesizlikler içinde yürüdüğünü gösteren bu rakamlara rağmen, yaşadığımız dönem, gelişmiş ülkeler sınıfındaki pek çok ülkeyi geçmişte çok yabancı oldukları ve uzak durdukları sorunlarla tanıştırdı. Örneğin, çok uzun yıllardır Türkiye olarak "Bu enflasyonla nasıl mücadele edeceğiz" derken, bugün enflasyon neredeyse tüm dünyanın sorunu haline geldi.

Bu hiç beklenmeyen durumlar, iş dünyasının en çok korktuğu şey olan bilinmezlik ve plan yapamama hastalığını her yere yaydı. Veriler, kararlar, şartlar, uygulamalar inanılmaz bir hızla değişken hale geldi. Bakıyorsunuz sadece TCMB değil, IMF'den, FED'e kadar herkes, çok kısa süreler içinde beklentilerini revize etmek ve yeni senaryolar üretmek zorunda kalıyor. Dünyada saygın sınıfa konulan uluslararası ekonomi ve finans kurumlarının öngörülleri çok kısa sürelerde

yerle bir olabiliyor.

Bu dönemde en çok tartışılan konu olan enflasyonun, iki şekilde karşımıza çıktığını görüyoruz. İlki, talep enflasyonu, yani talebin arzdan fazla oluşudur. Pandemi nedeni ile güçlenen sosyal politikaların ekonomi platformunda kullandığı en güçlü silah, para arzını artırmak oldu. Para arttı ama pandemi koşulları içinde üretim başta kapanma, kısıtlı çalışma ya da hammadde arzındaki düşüş gibi unsurlar nedeni ile paranın yarattığı talebin gerisinde kaldı. Bu durum özellikle pandeminin doğrudan etkilediği gıda, sağlık gibi öncelikli sektörlerde yaşandı. Talebi kısıtlamak için de faizi yükseltmek yolu tercih edildi.

Enflasyonun diğer yüzü olan maliyet enflasyonu da üretim maliyetleri içine giren faktörlerdeki (ücret, faiz vb) artış ve üretimde kullanılan diğer (enerji, hammadde vb) girdilerdeki artış olarak kendini gösterdi. Talep enflasyonunu azaltmak için güçlü bir enstrüman olarak gözüken faiz artışı, ne yazık ki maliyet enflasyonu ateşini körükledi. Maliyetler derken, sadece üretim faaliyetlerinde değil, tamamlayıcı faaliyetler olarak görülebilecek nakliye, depolama vb. unsurlarda da ciddi artışlar görüldü.

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye de bu kıskaçın içinden çıkabilmek için politikalar üretmeye çalıştı ve çalışıyor. Her ne kadar pandeminin başlaması ile birlikte devreye giren istihdamı destekleyici faktörler etkili olsa da gelir dağılımındaki boşluklar, bazı kesimlerin sıkıntılarını gideremedikçe, kaynakların sosyal desteklere akışı hala devam etmektedir.

Böylesine bir ortamda, biliyoruz ki; doğru ekonomi politikalarının oluşturulması gerçekten zor. Dünya doğrular bilinse de onların uygulanamadığı bir gerçeklik içinde

yaşıyor.

Bu gerçeklik içinde, ülkelerin küresel kaynaklardan faydalanmasını miktar ve maliyet olarak etkileyen risk ölçütlerini oluşturan unsurlara şöyle bir bakalım:

Bir ülke; güven, itibar, olumlu ya da olumsuz beklentilerin gücü, ulusal paranın başka paralar karşısında durumu, ithal ve yerli girdi maliyetleri, fiyatlardaki artış, enflasyon, faizlerin durumu gibi sorun alanlarından ancak doğru politikaların uygulanması ile kısır bir döngüden, çözüme giden bir yola girebilir. Tüm bu unsurları kontrol edebilme noktasında ise tüm dünya bir yetersizlik dönemi yaşamaktadır.

Türkiye bu alanlarda kendisini objektif olarak değerlendirebilmeli, doğru veriler ile ilgili tüm kişi, kurum ve kuruluşların ortak çalışması ile asgari müşterekte birleşilecek kararlar alınmalı ve tavizsiz uygulanmalıdır.

Bu gidişat içinde en büyük rollerden birini de sanayi üstlenmiştir. Sanayimize baktığımızda ise ihracattaki yükseliş ve bugüne değin geçen sürede sanayi sektörünün sürdürülebilir dayanıklılığı bizi olumlu düşünme noktasına getirmektedir.

Her zaman söylediğim bir noktayı tekrar etmek istiyorum. Biz sanayiciler, dünyada çok kısa dönem aralıkları ile tekrarlanan nice krizleri yaşadık. Çalışarak, inanarak, inatla üretmeye ve istihdam yaratmaya devam ettik. Bizler her türlü şart altında çalıştık, çalışmaya devam edeceğiz ancak bizi en çok zorlayan şey bilinmezliktir. Enflasyon, döviz kuru, faiz vb. veriler istikrarlı ve karşılanabilir limitler içinde tutulduğu takdirde, bizler duruma uygun senaryoları hayata geçirebiliriz.

Bu nedenle en büyük beklentimiz, ani değişimlere fırsat verilmeden yolumuzda yürüyebilmektir.

SAHİBİ
İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı
Hilmi UĞURTAŞ
SORUMLU MÜDÜR
Meryem Fulya YAZICIOĞLU

YAYIN İCRA KOMİTESİ
Hilmi UĞURTAŞ - Enver OLGUNSOY
Nedim ATILLA - Hüseyin DOĞAN

Muhabir
Bestenigar PEKER

YÖNETİM YERİ
İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi
M. Kemal Atatürk Bulv. No:42 - 35620
Çiğli / İZMİR
Tel: (0232) 376 71 76 Fax: (0232) 376 71 00

E-mail: iaosb@iaosb.org.tr
Web: www.iaosb.org.tr

BASKI:
Hürriyet Matbaası
5501 Sokak No: 6 Kat: 1 Tuna Mah. Camdibi - İzmir
Telefon: (0232) 435 69 69
Faks: (0232) 462 31 62
www.hurriyetmatbaa.com
Atatürk Organize Haber, İAOSB'nin aylık yayın organıdır. Dergide yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yayınlanan yazılar aksi belirtilmedikçe İAOSB'nin resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda belirtilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

8 Sanayicinin Kanununa OSBDER Genel Kurulu'ndan ortak ses yükseldi

- 8 Sanayicinin Kanununa OSBDER Genel Kurulu'ndan ortak ses yükseldi
- 14 İzmir Milletvekili Serter İAOSB Yönetimi'ni ziyaret etti
- 16 İzmir Milli Eğitim Müdürü Yentür'den İAOSB'nin okuluna tam not
- 17 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı coşkuyla kutlandı
- 18 Anonim şirketlerde azınlık hakları
- 20 Ekonomik göstergeler
- 24 Ekonomideki gelişmeler nasıl yorumlandı?
- 28 Endüstri 4.0'ın getirdiği soğuk savaş
- 31 Karanlık fabrikalar ile insansız üretim
- 32 Yasemin Genç Uygur Şapka Koleksiyonu
- 37 İzmir için İzmirliyle birlikte...

- 44 Paris'teki filiz, İzmir'de çınar oldu: Umur Türker
- 48 Kebere
- 50 Fibromiyalji ağrılarından nasıl kurtulabiliriz?
- 52 Türkiye, Paris İklim Anlaşması'nı onayladı, atılacak adımlar bekleniyor
- 54 Enerji dönüşümü
- 56 Porto Şeker Müzesi dünyada tek...
- 60 Basında İAOSB
- 64 Yiyecekler dünyanın dört bir yanından, aşçılar Bolu'dan

OSBÜK ve OSBDER hemfikir: Değişim talebinin gerekçesi ne?

‘Sanayicinin Kanununa’ OSBDER Genel Kurulu’ndan ortak ses yükseldi

Organize Sanayi Bölgeleri Derneği (OSBDER) 12. ve 13. Genel Kurulu, İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi’nin ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Divan Başkanlığını Kemalpaşa OSB Başkanı Kamil Porsuk’un üstlendiği Genel Kurulda, mevcut Başkan Hilmi Uğurtaş, bir kez daha derneğin Yönetim Kurulu Başkanlığına seçilerek güven tazeledi.

OSBDER Yönetim Kurulu’nda; Tekirdağ Çerkezköy Başkanı Eyüp Sözdinler, İstanbul Dudullu OSB Başkanı Murat Önay, Kocaeli-Gebze OSB Başkanı Vahit Yıldırım,

İstanbul Birlik OSB Başkanı Şenol Telli, Anadolu OSB Başkanı Hüseyin Kutsi Tuncay ve Bursa Hasanağa OSB Başkanı Ömer Faruk Korun’un isimleri yer aldı.

Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği’nde yapılması planlanan değişikliğe ilişkin değerlendirmelerin paylaşıldığı toplantıda, OSBDER

ve Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu (OSBÜK) temsilcileri konuyla ilgili ortak söylemlerde bulundular.

OSBDER Başkanı Hilmi Uğurtaş, kanunda yer alan bazı maddelerin OSB’lerin ve Türk sanayinin önünde ciddi engeller oluşt-

Organize Sanayi Bölgeleri Derneği (OSBDER) 12. ve 13. Genel Kurulu’nda Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği’nde yapılması düşünülen değişiklikler değerlendirildi.

rabileceğine dikkat çekti.

OSBÜK Başkan Vekili Seyit Ardıç da sanayicilerin sesini kamuoyuna duyuran OSBDER ve OSBÜK'ün taslaftaki aynı maddeler üzerinde hem fikir olduklarını vurguladı. Ardıç, OSBÜK olarak taslağa ilişkin 79 OSB'den gelen itirazları rapor haline getirerek Bakanlığa sunacaklarını söyledi.

OSBÜK Yönetim Kurulu Üyesi, aynı zamanda Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı ve Menemen Plastik İhtisas OSB Başkanı Salih Esen de derneklerin önemine dikkat çekerek; tasarıya ilişkin OSBDER ve OSBÜK'ten yükselen ortak sese kulak verilmesi gerektiğinin altını çizdi.

Anadolu OSB Başkanı Hüseyin Kutsi Tuncay ise mevcut kanunun 20 yıl içinde 22 kez değişikliğe uğradığını hatırlatarak, OSB yönetimlerinin mülki idarenin başkanlığına devredilmesi çabasına anlam veremediklerini söyledi.

Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi Başkanı Kamil Porsuk da tasarıdaki değişiklik önerilerine ilişkin tüm OSB'lerin aynı fikirde olduğunun altını çizerek, "OSB'ler olarak zaten devlet görevlilerimiz ile çalışıyoruz ama getirilmek istenen yasa ile OSB'ler üzerinde böyle bir müdahaleyi doğru bulmuyoruz" dedi.

Değişim gerekçesinin nedenlerini bulamıyoruz

OSBDER Başkanı Hilmi Uğurtaş, OSB Yasası'nda değişiklik istenen bazı maddelerin gerekçesini anlayamadıklarına dikkat çekti.

OSB yöneticilerinin, katılımcılarının ihtiyaçlarına birinci elden ve hızla cevap verdiği için başarılı olduğunu, birçok ülkenin Türkiye'nin

**Hilmi
Uğurtaş**

OSBDER Başkanlığına yeniden seçilerek güven tazeleyen İAOSB Başkanı Uğurtaş, OSB Yöneticilerinin, katılımcıların ihtiyaçlarına birinci elden ve hızla cevap verdiği için başarılı olduğuna dikkat çekti.

OSB modelini örnek aldığını açıklayan Uğurtaş, sözlerini şöyle sürdürdü:

"OSB'ler Türkiye'nin en iyi işleyen kurumları arasında yer alıyor. Son 5-6 yıldır alınan

kararlarda OSB yönetimlerinin yetkilerinin azaltılmaya başladığını görüyoruz. Aldığı hızlı ve etkin kararlar ile sanayinin çarklarına uyum sağlayan OSB yönetimleri, Bölgenin ihtiyacı olan bir satın alım veya yatırım yapmadan önce Bakanlıktan onay almak zorunda kalacak. Eksik uygulamalar yapan OSB'ler olabilir. Bakanlığımızın en önemli görevlerinden birisi OSB'leri denetlemektir. Eksik veya yanlış uygulamanın yapıldığı birkaç OSB'den dolayı; doğru işleyen, sanayicisine hızla hizmet götüren ve Türkiye'nin artık dışarıya ihraç ettiği bir sistem olan OSB'lerimizi cezalandırmamalıyız."

OSB'lerin birikimlere dayanarak yönetilmesi gereken alanlar olduğunu vurgulayan Uğurtaş, "Kamunun OSB'lere girmesi, özerk yapıda olan OSB'lerin kamulaştırılmasına neden olur" diye konuştu.

16 OSB 1 Vali

Taslağın gündeme taşınmasının ardından özellikle yönetim değişikliğine ilişkin madde nedeni ile birçok sanayicinin kendisini arayarak duydukları memnuniyetsizliği dile getirdiklerini söyleyen Uğurtaş, "Taslak hayata geçerse Genel Kurullar ortadan kalkacak. Biz, Genel Kurul'da sanayicilerimize hesap veriyoruz. Sanayicimizin dilek ve temennilerini alıyoruz, bütçemizi onaylatıp yatırımlarımızı yapıyoruz. Müteşebbis heyet kurulacak ve Başkanlığı Vali yürütecek deniyor. Bizim itirazımız valilik makamına değil. İzmir'de 16 OSB var, valimiz hangi OSB'mize vakit ayıracak? Kaldı ki valilerimiz 2-3 senede bir değişiyor. Kamunun OSB'lere girmesi yapılması planlanan satın alım ve yatırım işleyişinin uzaması, karar alma mekanizmalarının zorlaşması, özerk yapıda olan OSB'lerin kamulaştırılmasına neden olur. Bu nedenlerden dolayı Türkiye'deki OSB'ler olarak planlanan yapının yeniden göz-

den geçirilmesini talep ediyoruz" diye konuştu.

Tahsis konusu OSB'lerden yatırımcıları uzaklaştırır

Taslaktaki bir diğer önemli maddenin tahsis konusu üzerine yapılandırıldığını açıklayan Uğurtaş, bunun ticari ilişkilere müdahale anlamına geldiğini vurguladı. Uğurtaş, "Tahsis yaptığınız bir sanayicinin başka yerlerde de yatırımları varsa, tahsis süresince hissesi yüzde 10'dan fazlaysa, firma hissesini devrederken veya yabancı ortak alırken, Bakanlıktan izin almamız gerekecek. Eğer Bakanlık izin vermezse şirket hissesini satamayacak, ortak alamayacak. Ticari ilişkilere böylesi bir müdahale varken OSB'lere yatırımcı gelmek ister mi?" dedi.

OSB yönetimlerinin 2 dönem ile sınırlandırılması maddesine de değinen Uğurtaş, OSB'lerin birikimlere dayanarak yönetilmesi gereken önemli yatırım alanları olduğunu vurguladı. Bu nedenle sanayicisinin güvenini arkasına alan yöneticilerin görev sürelerine ilişkin kısıtlamanın tekrar değerlendirilmesi gerektiğine dikkat çeken Uğurtaş, "Geçtiğimiz yıllarda da TOBB'un ve TESK'in görev süreleri 2 dönem ile sınırlandırılmış, bu karar Anayasa Mahkemesi'nden dönmüştü. Ortada bu kadar net bir karar varken kanuna tekrar konulmak istenen bu maddenin yeniden ele alınmasını istiyoruz. Eğer yönetimler sanayicisinden güven alıyorsa, yöneticiler de görevlerine devam etmek istiyorsa bunun

Pandemi kurallarına uygun şekilde gerçekleştirilen OSBDER Genel Kurulu'nda oturma düzenindeki mesafeye de dikkat edildi.

önüne geçilmemesi gerekir. Çünkü OSB'ler ciddi birikim ve tecrübelerle dayanarak yönetilmesi gereken yatırım alanlarıdır. Genel Kurul yönetimden memnun değilse zaten seçmez" ifadesinde bulundu.

Yeniden değerlendirmelerini istiyoruz

OSBDER ve OSBÜK'ün taslaktaki maddeler üzerinde görüş birliğinde olduklarını vurgulayan Uğurtaş, özellikle altını çizdikleri maddelerin, OSBÜK ve OSBDER'in değerlendirmelerinin ardından revize edilmesini temenni ettiklerini söyledi.

Uğurtaş, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Sanayici, istihdam ve üretim sağlayarak ekonomiye katkıda bulunur. Sistem içerisindeki tüm aktörlerin farklı düşünmediğini biliyorum. Siyaseti işin içine karıştırmadan, sadece kanun yürürken ihtiyaç duyulduğu zaman tüm siyasi partilerin komisyonlarında sorunlarımızı dile getireceğiz. Her siyasi partiden görüş alacağız. Umuyoruz tüm OSB'lerin üzerinde mutabakata vardığı itirazlar dikkate alınarak, taslakta gerekli değişiklikler yapılır."

Zor bir süreçten geçiyoruz

OSBDER Başkanı Hilmi Uğurtaş, Türk sanayinde, yapılması planlanan değişiklikler nedeni ile zor bir dönemden geçildiğini söyledi.

Bu süreçte derneklerin 'ortak aklın ifade edilmesi' noktasında ne denli büyük bir rol üstlendiğinin bir kez daha ortaya çıktığını vurgulayan Uğurtaş, konuyla ilgili sözlerini şöyle sürdürdü:

"Sivil toplum örgütlerimizin sesinin daha dikkatli dinlendiğine inanıyorum. 1999-2000 yıllarında OSB'ler Kanunu çıktıktan sonra 2007-2008 yıllarında genel kurulun kaldırılması konusunda ciddi tartışmalar yine gündem olmuştu. O tarihte el birliği ile dile getirdiğimiz haklı gerekçeler sonucunda genel kurulun devamlılığını sağladık. O dönem, aynı zamanda OSBDER'in de kurulma süreci oldu. Burada önemli olan OSB'lerin sesini hür ve rahat bir şekilde dile getirmesi... Sesimize güç katacak seslere bugün daha çok ihtiyacımız

Hilmi Uğurtaş, OSBDER ile OSBÜK'ün OSB Yasa Taslağı'ndaki maddeler üzerinde görüş birliğinde olduğuna da işaret ederken, taslakta gerekli düzeltmelerin yapılacağını umduklarını söyledi.

var. Bu nedenle derneğimize üye olalım. Çünkü mevcut sıkıntılar Türkiye'deki tüm sanayicileri ilgilendiriyor."

Ardıç: 79 OSB'nin görüşünü Bakanlığa iletmeye hazırlanıyoruz

OSBÜK Başkan Vekili aynı zamanda Ankara Sanayi Odası 2. ve 3. Organize Sanayi Bölgesi Başkanı Seyit Ardic, OSBDER çatısı altında yer almaktan büyük memnuniyet duyduklarının altını çizerek, OSBDER ile OSBÜK'ün tasarıya ilişkin değerlendirmeler noktasında hemfikir olduklarını söyledi. Sorunların ortak, çözümün ise net olduğunu vurgulayan Ardic, sanayicinin sesi olan OSBDER ve OSBÜK'ün değerlendirmelerinin dikkate alınarak gerekli düzenlemelerin yeniden planlanacağına inandıklarını bildirdi.

Uğurtaş'ın taslağa ilişkin değerlendirmelerine katıldıklarını ifade eden Ardıç, OSB'lerde yargıya taşınan bir konu nedeni ile mahkeme kararının beklenmeden Yönetim Kurulu Başkanının görevden alınabilmesi maddesini de yerinde bulmadıklarını söyledi. Ardıç, "Bu madde de oldukça ilginç. Çünkü herhangi bir nedenle 7-8 yıl davası süren OSB'lerin olduğunu biliyoruz. Sorunlarımız aynı, çözümleri belli. OSBÜK'e 79 OSB'den görüş geldi. Geçtiğimiz haftalarda bölge müdürlerimizden oluşan komisyonumuz ile bir araya geldik. OSB'lerimizden gelen tüm görüşleri raporladık. Bakanımızdan randevu istedik. OSBÜK Yönetim Kurulu olarak bu görüşleri kendilerine takdim edeceğiz. Derneğimizin tüm sanayicilerin sesi olduğunu unutmadan, üye sayımızı arttırarak OSBDER'in gücüne güç katmalıyız" dedi.

Porsuk: Doğru kararın taslağa yansıtılmasını sağlamamız lazım

Kemalpaşa OSB Başkanı Kamil Porsuk da OSBDER ile OSBÜK'ün taslaktaki başlıklar ve çözüm önerileri konusunda aynı düşünceleri paylaştığını söyledi. Porsuk, "Birleşilen nokta ve hedefler aynı. OSB'ler olarak bu hedefler doğrultusunda girişimlerde bulunarak, doğru kararların çıkmasını sağlamamız gerekir. Biz, Kemalpaşa OSB olarak, yasada değiştirilmek istenen yönetim maddesi doğrultusunda işleyişini sürdüren bir OSB'yiz. Valimiz, aynı zamanda Bölgemizin Müteşebbis Heyet Başkanı. İzmir'de 13 OSB var ama 12 tane daha vali yok. Bu noktada ortak akılla çözüm bulunmalı. Devlet görevlilerimiz ile zaten iş birliği içinde çalışıyoruz ama yasada yapılması planlanan değişiklikler ile OSB'lere bu kadar müdahale edilmemeli diye düşünüyorum" dedi.

Tuncay: Bu kanun onaylanırsa deniz kenarına OSB kurulabilir

OSBDER Yönetim Kurulu Üyesi, Anadolu

OSB Başkanı Hüseyin Kutsi Tuncay da tasarıdaki OSB yer seçim şartlarına ilişkin değişikliğe dikkat çekti. Mevcut kanunda OSB'lerin göl, dere, deniz kenarı, ormanlık alanlar ve verimli tarım arazileri üzerine kurulamadığını hatırlatan Tuncay, "Yeni tasarıda bu madde de değişiyor. Kanun koyucu, dilediği alanları OSB yapabilecek konuma geliyor. Yani isterse deniz kenarına, isterse tarım arazileri üzerine OSB kurulabilir hale getiriliyor. Göllerimizin, denizlerimizin, tarım alanlarımızın ve ormanlarımızın ne kadar önemli olduğunu son yangınlarda ülkece bir kez daha gördük. Bu değişiklik, birçok alanının OSB kurulumu adı altında farklı amaçlar için kullanılabilmesi ihtimalini de ortaya çıkarıyor" ifadesinde bulundu.

Kanun 20 yılda 22 defa değişti

OSB'lerin birbirleri ile dayanışma içinde olduklarının altını çizen Tuncay, tüm Başkanların büyük bir özveri ile herhangi bir çıkarı olmaksızın elini taşın altına koyduğunu söyledi. OSB Kanunu'nda sürekli değişiklik yapıldığını hatırlatan Tuncay, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bir zincir, en zayıf halkası kadar kuvvetlidir. Yeni tasarıda zayıf halkaların sayısı çok fazla.

OSB Kanunu'nda 20 yılda 22 defa değişiklik yapılmış. Bizler; planlı sanayileşmeyi geliştiriyor, kayıtlı ekonomiyi sağlıyor, çevresel etkilere önem vererek sanayi belediyeciliği hizmetimizi sürdürüyoruz. Belediyelerden farkımız; onlar kamu kaynağı kullanırken biz yatırımcımızın kaynağını kullanıyoruz. Dolayısıyla yatırımcıma her yıl hesap vermek, bütçemizi de Bakanlığın kontrolüne sunmak zorundayız. Hiçbirimiz bu durumdan rahatsız değiliz çünkü yanlış yapmıyoruz. Bilgisizlik veya tecrübesizlikten kaynaklanan aksaklıklar olabilir elbette ancak kimse art niyetle işleri yürütmüyor."

Gelecek nesiller için çalışıyoruz

Sanayicilerin gelecek nesillere ekonomisi güçlü, ihracat potansiyeli yüksek, planlı sanayiye sahip bir ülke bırakma çabası içerisinde olduğunu vurgulayan Tuncay, "Hepimizin bu misyon doğrultusunda çalıştığını biliyoruz. Kişisel kaygıları olan zaten bu işi yapmaz. İşinizden, ailenizden, kazancınızdan fedakarlık yaparak, şikayet etmeden çalışıyorsunuz" dedi.

Esen: OSBDER ve OSBÜK'ün ortak sesine kulak verin

OSBÜK Yönetim Kurulu Üyesi, aynı zamanda Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı ve Menemen Plastik İhtisas OSB Başkanı Salih Esen de OSBDER ile OSBÜK'ün dikkat çektiği maddelerin ortak olduğunu bildirdi. Sanayicilerin, hali hazırda Ar-Ge ve inovasyona odaklanıp ihracatındaki katma değeri yükseltme hedefi ile çalışması gerekirken, farklı alanlarda mücadele etmek zorunda kaldığını vurgulayan Esen, "Sanayici 'inovatif ürün üretsın, sanayici katma değerli ürünlere yoğunlaşsın, ihracatı artırsın, Ar-Ge'ye önem versin' deniliyor. Bu arada, sanayici elindeki hortumla sürekli bir yangını söndürme derdi içerisinde bırakılıyor" diye konuştu.

Taslağı değerlendiren Esen, OSB Başkanlarının görevden alınmaları konusuna dikkat çekerek, sürecin bir esasa dayanması gerektiğinin altını çizdi. OSB'lerdeki teftiş denetim ilkesinin Bakanlıklardan KOSGEB'e kadar aynı içerik doğrultusunda yapıldığını hatırlatan Esen, şöyle konuştu:

"Yalnızca tek bir teftiş denetim yönetmeliği var. Bakanlıklar, Bakanlıkların Müdürlükleri, KOSGEB'in de içinde yer aldığı 7-8 farklı birim bu mekanizmaya göre denetleniyor. OSB'ler de aynı sistem içerisinde inceleniyor. Ülkemizde sanayiye can veren, istihdamı yüklenen 350 OSB'miz var diyoruz. Ancak OSB'lere özgü bir teftiş denetim yönetmeliğimiz bile yok. Buna ilave olarak yeni taslağa göre görevden almalar daha da kolaylaşıyor. Sadece OSB'lere özgü bir teftiş denetim yönetmeliği çıkartmak üzere OSBÜK'te bir çalışmaya önderlik ettik ve yönetmeliği hazırladık. Teftiş daireye gönderdik, incelediler ve teftiş denetim rehberi adı altında bir kısımdan alıntılar yapmak üzere yayınladılar. Bugüne kadar o da yoktu. Bu konuya sahip çıkalım. OSB'lere yönelik teftiş ve denetim mekanizmalarını düzenleyen, tarif eden bir yönetmeliğin çıkmasına öncülük edelim."

İzmir Milletvekili Bedri Serter, İAOSB Yönetimi'ni ziyaret etti

CHP İzmir Milletvekili Bedri Serter, İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu'nu ziyaret ederek, kent ve Türkiye ekonomisini değerlendirdi. Sanayicilerin sorunlarını yakından takip ettiklerini bildiren Serter, üretim ve istihdam merkezi olan OSB'lerin, ülke ekonomisindeki yeri ve önemine dikkat çekti. Enerji zamları, dövizdeki yükseliş, artan girdi maliyetleri gibi nedenlerle sanayicilerin zor bir dönemden geçtiğine işaret eden Serter, ülke ekonomisinin can damarı olan sanayinin desteklenmesi gerektiğini söyledi. İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş da Serter'e ziyaretlerinden dolayı teşekkür ederek, pandemi sürecinin

ardından mevcut sıkıntıların artmasına rağmen sanayicilerin üretim ve istihdam sevdası ile Türkiye ekonomisine katkı sağlamaya devam ettiklerini söyledi.

İşten önce B.E.D.R.İ tabelası

Görüşmenin ardından İAOSB Yönetim Kurulu'na iş sağlığı ve güvenliğine dikkat çeken tabelayı hediye etti. Serter'in kendi isminin harflerinden oluşan bir iş güvenliği tabelasının üzerinde ise şu önemli başlıklar yer alıyor:

- B: Başlamadan önce iş güvenliği hakkında yapacakların var!
- E: Emniyet ve koruyucunu kontrol et!
- D: Dikkatini topla!
- R: Riskleri kontrol ettiğinden emin ol!
- İ: İşe başla

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu'nu ziyaret eden CHP İzmir Milletvekili Bedri Serter, ülke ekonomisinin can damarı olan sanayinin desteklenmesi gerektiğine dikkat çekti.

her mandalina doğal
LÖSEV
SATSUMASI
değildir!

lsvdukkan.com

İzmir İl Milli Eğitim Müdürü Yentür'den İAOSB'nin okuluna tam not

İzmir İl Milli Eğitim Müdürü Dr. Murat Mücahit Yentür, Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ni ziyaret etti. İAOSB Bölge Müdürü Ahmet Doğan Hüner ve Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürü Aslı Akı'dan okul hakkında bilgi alan Yentür, "Gerek akademik gerekse fiziki donanımı ile böylesine değerli bir okulun varlığı, bizleri çok mutlu ediyor" ifadesinde bulundu.

Okulun laboratuvarlarını gezerken sorumlu öğretmenlerden de bilgi alan Yentür, ziyaret ettiği bir sınıfta öğrencilerle

sohbet etti. Okullarından duyduğu memnuniyeti dile getiren öğrencileri tebrik eden Yentür, okulun mezun öğrencilerinin üniversite sınavında elde ettikleri başarılarına gönderme yaparak, üst düzey imkânlarla sahip olan mevcut öğrencilerden de önemli sonuçlar beklediklerini söyledi.

Donanımı ve vizyonu ile Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin çok başarılı bir örnek olduğunu vurgulayan Yentür, "Okulun akademik ve fiziki yapısı ile vizyonu, öğrencilerin başarısını kaçınılmaz hale getirmiş. Bu örnekten yararlanmak isteriz" dedi.

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı coşkuyla kutlandı

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde coşku ile kutlandı. Cumhuriyet temalı panelde öğrenciler, toplantıya canlı bağlantı ile katılan Tarihçi Yazar Doç. Dr. Mehmet Emin Elmacı ile 'Cumhuriyeti' konuştu. Cumhuriyetin kazanımlarından önemine, bizi bugünlere taşıyan mücadelelerden gençliğin görevlerine uzanan konular hakkında fikirlerini dile getiren öğrencilere, Elmacı değerlendirmeleri ile katkı sağladı.

Panelin ardından okulun tarih öğretmenlerinden Gonca Yavaş da öğrencilerle Cumhuriyet söyleşisi gerçekleştirdi.

Söyleşinin ardından tüm öğrenciler okulun bahçesindeki amfi-tiyatro alanında vals gösterisi yaptılar. Cumhuriyet kutlamaları ile özdeşleşen gösteri, büyük beğeni topladı.

Bu anlamlı gün, öğrencilerin

başarılarına imza atarak kazandıkları madalyaların takdimi ile taçlandırıldı. Okulun TÜBİTAK projelerine katılarak başarı sağlayan öğrencilere katılım ve başarı sertifikaları takdim edildi. Yine okulun CSI Kulübündeki öğrencilerine 2020 yılında Türkiye birincisi oldukları yarışmada aldıkları madalyaları teslim edilirken, TÜBİTAK Projeleri ve CSI çalışmalarında öğrencilere danışmanlık eden öğretmenlere de plaketleri verildi.

Abdurrahman
ŞENOL

Anonim şirketlerde azınlık hakları

**Her pay sahibi,
pay sahipliği
haklarının kul-
lanılabilmesi
için gerekli ol-
duğu takdirde
belirli olayların
özel bir dene-
timle açıklığa
kavuşturulma-
sını isteyebilir.**

Bilindiği üzere anonim şirketler genel olarak payların çoğunluğuna sahip ortak/ortaklar tarafından yönetilmektedir. Bunu gören kanun koyucu, azınlık hissedarların, yani diğer pay sahiplerinin çoğunluğa karşı korunması için bu pay sahiplerine bazı haklar tanımıştır. Tanınan bu haklar ile şirketteki çoğunluk ve azınlık pay sahiplerinin arasında menfaat / çıkar çatışması açısından dengenin sağlanması hedeflenmiştir. Bu haklardan yararlanabilmek için Türk Ticaret Kanunu Madde 411'de tanımlanan azlık kavramına dahil olmak gerekmektedir. Türk Ticaret Kanunu'nun 411. Maddesine göre sermayenin en az 10'da 1'ini, halka açık şirketlerde 20'de 1'ini oluşturan pay sahipleri azınlığı oluşturmaktadır.

Türk Ticaret Kanunu uyarınca azınlık grubunun birçok hakkı bulunmakla birlikte işbu yazımızda tarafımızca önemli gördüğümüz sadece dört hak hakkında bilgi verilecektir.

Bunlardan ilki, TTK 411. ve 412. Maddelerinde düzenlenen genel kurul

toplantısına çağırma ve toplantı gündemine madde eklettirme hakkıdır. Sermayenin en az 10'da 1'ini, halka açık şirketlerde 20'de 1'ini oluşturan pay sahipleri, yönetim kurulundan, yazılı olarak gerektirici sebepleri ve gündemi belirterek, genel kurulu toplantıya çağırmasını veya genel kurul zaten toplanacak ise karara bağlanmasını istedikleri konuları gündeme koymasını isteyebilmektedir. Toplantının gündemi, genel kurulu toplantıya çağırın tarafından belirlenmektedir. Yönetim kurulu çağrısı kabul ettiği takdirde, genel kurul en geç 45 gün içinde yapılacak şekilde toplantıya çağrılmaktadır; aksi hâlde çağrı istem sahiplerince yapılmaktadır. Pay sahiplerinin çağrı veya gündeme madde konulmasına ilişkin istemleri yönetim kurulu tarafından reddedildiği veya isteme yedi iş günü içinde olumlu cevap verilmediği takdirde, aynı pay sahiplerinin başvurusu üzerine, genel kurulun toplantıya çağırılmasına şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi karar vermektedir.

Diğer bir önemli hak ise mahkeme

tarafından özel denetçi atanmasını isteme hakkıdır. Bu hakkın kullanılabilmesi için öncelikle her pay sahibine tanınan bilgi alma ve inceleme hakkının kullanılmış olması gerekir. Bu hususlar TTK'nin 437., 438. ve 439. Maddelerinde düzenlenmiştir. Her pay sahibi, pay sahipliği haklarının kullanılabilmesi için gerekli olduğu takdirde ve bilgi alma veya inceleme hakkı daha önce kullanılmışsa, belirli olayların özel bir denetimle açıklığa kavuşturulmasını, gündemde yer alması bile genel kuruldan isteyebilir. Genel kurul istemi onaylarsa, şirket veya her bir pay sahibi 30 gün içinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki Asliye Ticaret Mahkemesinden bir özel denetçi atanmasını isteyebilir. Genel kurul bu istemi reddettiği takdirde ise azınlık hakkı devreye girmektedir. Genel kurul özel denetim isteğini reddettiği takdirde; sermayenin en az 10'da 1'ini, halka açık anonim şirketlerde 20'de 1'ini oluşturan pay sahipleri veya paylarının itibarî değeri toplamı en az 1 milyon Türk Lirası olan pay sahipleri 3 ay içinde şirket merkezinin bulunduğu yer Asliye Ticaret Mahkemesinden özel denetçi atamasını isteyebilir.

Önemli gördüğümüz diğer bir azınlık hakkı ise haklı sebeple fesih davası açma hakkıdır. Haklı sebeplerin varlığı halinde; sermayenin

en az 10'da 1'ini ve halka açık şirketlerde 20'de 1'ini temsil eden payların sahipleri, şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki Asliye Ticaret Mahkemesinden şirketin feshine karar verilmesini isteyebilmektedir. Mahkeme, fesih yerine, davacı pay sahiplerine, paylarının karar tarihine en yakın tarihteki gerçek değerlerinin ödenip davacı pay sahiplerinin şirketten çıkarılmalarına veya duruma uygun düşen ve kabul edilebilir diğer bir çözüme karar verebilir. Haklı sebep ise kanunda tanımlanmamış olup somut olayın özelliklerine göre belirlenmektedir.

Bir başka hak ise kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin ve denetçilerin ibra edilmesini engelleme hakkıdır. Kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, denetçilerin, şirketin kuruluşundan ve sermaye artırımından doğan sorumlulukları, şirketin tescili tarihinden itibaren 4 yıl geçmedikçe sulh ve ibra yoluyla kaldırılmaz. Bu sürenin geçmesinden sonra da sulh ve ibra, ancak genel kurulun onayıyla geçerlilik kazanmaktadır. Bununla beraber, esas sermayenin 10'da 1'ini, halka açık şirketlerde 20'de 1'ini temsil eden pay sahipleri sulh ve ibranın onaylanmasına karşı iseler, sulh ve ibra genel kurulca onaylanmaz. Buna göre azınlık pay sahipleri aradan 4 yıl geçse bile kuruluştan doğan sorumluluğun devam etmesini sağlayabilmektedir.

İzah ettiğimiz üzere, kanun koyucu şirketteki azınlık pay sahiplerini korumak için birtakım haklar tanımıştır. Ancak azınlık hakları bunlarla da sınırlı değildir. Yukarıda belirtilenlere ve kanunda düzenlenenlere ek olarak şirket esas sözleşmesiyle belirli gruplara veya paylara çeşitli haklar tanınabilmesi de mümkündür.

Faiz indi döviz fırladı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını 200 baz puan indirerek yüzde 16'ya düşürdü. TCMB böylece art arda iki toplantıda 300 baz puan faiz indirimi yapmış oldu. Karar sonrası Dolar/TL kuru günlük olarak yüzde 3'ün üzerinde yükselerek 9,53 ile rekor kırdı. Dolar kuru ilerleyen süreçte 9.60 TL'yi buldu. Euro/TL kuru 11'i ve sterlin/TL kuru ise 13'ü aştı. Gram altın da, küresel altın fiyatlarındaki yatay seyre rağmen 553 TL ile yeni bir rekor kırdı.

Türkiye kara para ile mücadelede gri listede

Uluslararası Mali Eylem Görev Gücü (FATF), Paris'teki toplantılarının ardından Türkiye'yi kara para aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadele konusunda

'yeterince çaba göstermeyen' ülkelerin bulunduğu 'gri liste'ye aldı. FATF Başkanı Marcus Pleyer, Türkiye'nin bütün endişe

uyandıran alanlarda, belirli ölçüde ilerleme kaydetmesine rağmen ciddi sorunlar bulunduğunu söyledi. Türkiye'nin FATF tarafından 'gri liste'ye alınması, sermaye girişlerini daha da azaltacağı yönündeki endişeleri artırdı.

Eylül'de bütçe 23,6 milyar TL açık

Merkezi yönetim bütçesi Eylül ayında 23 milyar 586 milyon lira, Ocak-Eylül döneminde ise 61 milyar 93 milyon lira açık verdi. Eylül'de bütçe gelirleri, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 49,4 artarak 117 milyar 921 milyon liraya, bütçe giderleri yüzde 30,3 artışla 141 milyar 507 milyon liraya ulaştı. Ocak-Eylül döneminde ise bütçe gelirleri, geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 35,8 yükselerek 990 milyar 557 milyon liraya, bütçe giderleri yüzde 20,9 artarak 1 trilyon 51 milyar 650 milyon liraya çıktı.

Kartlı harcamalar yıllık yüzde 52 arttı

Banka ve kredi kartı ile yapılan harcamalar Eylül ayında geçen yıla göre yüzde 52 artış gösterdi. Aylık bazda ise bir önceki aya göre tutar olarak yüzde 0,4 artarken, işlem

adedi olarak ise yüzde 0,1 azaldı. Kartla yapılan 26 harcama grubunun 3'te 2'sinde düşüş yaşandı. Konaklama en fazla azalan

harcama grubu oldu, seyahat acenteleri/taşımacılık, araba kiralama ve içkili yerler harcamaları da yüksek oranlı düşüşler kaydetti. Eğitim, kırtasiye, ofis malzemeleri, giyim ve aksesuar ile elektrik-elektronik eşya ve bilgisayar harcamaları ise arttı.

DB'den Türkiye'nin büyümesine revizyon

Dünya Bankası, Türkiye için 2021 yılı GSYH Büyüme tahminini yüzde 5'ten yüzde 8,5'e yükseltirken 2022 yılı için büyüme tahminini yüzde 4,5'ten yüzde 3'e ve 2023 beklentisini yüzde 4,5'ten yüzde 4'e düşürdü. Dünya Bankası'nın, Avrupa ve Orta Asya bölgesi sonbahar ekonomik görünüm

güncellemesinde, Türkiye'nin 2002-2017 arasında üst orta gelir grubuna yükselmesinin ardından reform ivmesinin azalmasıyla üretkenliğin düştüğü, büyümenin kredi paketleri ve iç talebe dayalı gerçekleştiği, bunun da kırılganlıkları güçlendirdiği belirtildi.

Sanayi üretimi yüzde 13,8 arttı

Türkiye İstatistik Kurumu'nun verilerine göre, Ağustos ayında sanayi üretimi yıllık yüzde 13,8; aylık bazda ise yüzde 5,4 oranında arttı. 2021 yılı Ağustos ayında

bir önceki yılın aynı ayına göre; madencilik ve taş ocaklığı sektörü endeksi yüzde 9,4, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde

14,2 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 9,4 arttı. Aylık bazda da imalat sanayi sektörü endeksinde yüzde 6,3 artış kaydedildi. Madencilik ve taş ocaklığı sektörü endeksinde ise yüzde 1,7 azalış oldu.

İhracat Eylül'de yeni rekora ulaştı

Türkiye ihracatı Eylül ayında yüzde 30'luk artışla, 20 milyar 783 milyon dolara ulaştı. Yılın ilk 9 ayında, yüzde 36'lık artışla 161 milyar dolarlık ihracat gerçekleştiren Türk ihracatçısı, son 12 ayda

212,2 milyar dolarlık ihracatla da Orta Vadeli Program (OVP) hedefi olan 211 milyar dolarlık yıllık hedefi şimdiden aştı. Eylül ayında ithalat, yüzde 12,18 artarak 23 milyar 386 milyon dolar, Ocak-Eylül döneminde ise yüzde 23,73 artışla 193 milyar 360 milyon dolar oldu. İhracatın ithalatı karşılama oranı Eylül ayında yüzde 88,9'a, ilk 9 ayda 83,3'e ulaştı.

Cari işlemler fazla verdi

Turizm gelirleri ve güçlü ihracat etkisiyle sınırlı bir açık vermesi beklenen cari işlemler dengesi, Ağustos ayında 528 milyon dolar fazla verdi. 8 aylık 'açık' 13

milyar 992 milyar dolar olarak kayıtlara geçen, 12 aylık cari işlemler açığı 23 milyar 33 milyon dolara geriledi. Bu

arada Temmuz'da cari denge 683 milyon dolar açıktan, 923 milyon dolar açığa revize edildi. Kaynağı belli olmayan para giriş/çıkışını gösteren net hata noksan kalemi Ağustos'ta 4,45 milyar dolar, Ocak-Ağustos döneminde 13,5 milyar dolar oldu.

İmalat sanayi gücünü koruyor

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında referans kabul edilen İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Eylül 2021 dönemi sonuçları, eşik değer olan 50,0'nin üzerinde gerçekleşti. Ağustos'ta 54,1 olarak ölçülen manşet PMI, Eylül'de 52,5'e gerilemesine rağmen sektörün faaliyet koşullarında aylık bazda güçlü bir iyileşmeye işaret etti. Faaliyet koşullarındaki iyileşme trendi, üretim ve yeni siparişlerde devam eden büyümeye bağlı olarak 4. aya ulaştı.

Kurulan şirketler yüzde 4 azaldı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği 2021 yılı Eylül ayına ilişkin kapanan şirket istatistiklerine göre, kurulan şirket sayısı yıllık bazda yüzde 3,9 oranında azaldı. Gerçek kişi ticari işletme sayısı da geçen yıla göre yüzde 15,3 azalış gösterdi. Kapanan şirket sayısı yıllık yüzde 7,5, aylık yüzde 19 artarak 1580'e çıktı. Kapanan kooperatif sayısı yıllık yüzde 4,5, aylık yüzde 6,1 azalarak 107'ye geriledi. Kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı ise yıllık yüzde 3,7, aylık yüzde 20,6'lık artışla 1618'e yükseldi. Kurulan şirket ise aylık yüzde 15,7 arttı.

İşsizlik oranı yüzde 12,1

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaşta kişilerde işsiz sayısı 2021 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre 11 bin kişi artarak 3 milyon 965 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 12,1; tarım dışı işsizlik oranı ise 14,2 seviyesinde gerçekleşti. Mevsimsel düzeltilmiş verilerle işsizlik oranı Temmuz ayında yüzde 12 olarak açıklanmıştı. İstihdam edilenlerin sayısı 2021 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre 14 bin kişi azalarak 28 milyon 706 bin kişi, istihdam oranı ise yüzde 45 oldu. İşgücü 2021 yılı Ağustos ayında 32 milyon 671 bin kişi olarak kaydedildi.

Tüketici güveni yüzde 3,6 düştü

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Ekim ayında bir önceki aya göre yüzde 3,6 oranında azaldı; Eylül ayında 79,7 olan endeks, Ekim ayında 76,8 oldu. Mevcut dönemde hanenin maddi durumu endeksi Eylül ayında 62,6 iken, Ekim ayında yüzde 3,0 oranında azalarak 60,7 oldu. Gelecek 12 aylık döneme ilişkin hanenin maddi durum beklentisi endeksi 75,6'ya geriledi.

Eylül'de enflasyon yüzde 19,58

Tüketici enflasyonu Eylül'de beklentilere paralel aylık yüzde 1,25 arttı ve yıllık enflasyon yüzde 19,25'ten yüzde 19,58 seviyesine çıktı. C çekirdek enflasyonu Ağustos'taki gerilemenin aksine Eylül'de yıllık yüzde 16,76'dan yüzde 16,98 seviyesine çıktı. Para politikası için baz alınmasa da manşet enflasyona giyim ve ayakkabı grubu hariç her grup yükseliş yönünde etki etti. Gıda ve içecek grubunda aylık artış yüzde 0,50 ve manşet enflasyona etkisi 0,13 puan oldu. Diğer işlenmemiş gıda yüzde 0,86, işlenmiş gıda ise yüzde 1,46 yükseldi.

MB, enflasyonda enerjiye dikkat çekti

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Eylül enflasyonuna ilişkin yaptığı açıklamada enerji fiyatlarına dikkat çekti. TCMB, açıklamasında "Bu dönemde petrol,

doğal gaz ve kömür fiyatlarındaki artışlarla birlikte uluslararası enerji fiyatları olumsuz bir görünüm kaydetmiştir.

Eşel mobil sistemi akaryakıt fiyatları üzerindeki baskıları sınırlasa da, yurt içi enerji fiyatları şebeke suyu ile kömür ve odun gibi katı yakıt fiyatları kaynaklı olarak artmıştır. Yaz aylarında hızlanan gıda yıllık enflasyonu sınırlı bir oranda gerilemiştir" denildi.

Oto ve hafif ticari pazarında daralma

Otomobil ve hafif ticari araç pazarı Eylül ayında yüzde 36,9, otomobil pazarı yüzde 39,1 ve hafif ticari araç pazarı yüzde 28,9 oranında azaldı. Otomotiv Distribütörleri Derneği (ODD) verilerine göre, otomobil ve hafif ticari araç satışları toplamı Eylül ayında geçen yılın aynı ayına göre 57 bin 141 adet oldu. Otomobil satışları yıllık bazda 43 bin 408 adet, hafif ticari araç satışları ise 13 bin 733 adet olarak gerçekleşti. 10 yıllık Eylül ayı ortalama satışlara göre de otomobil pazarı yüzde 7,2; hafif ticari araç pazarı yüzde 11,6 azaldı.

Otomotiv üretimi yüzde 25 azaldı

Otomobil üretimi Eylül'de yüzde 34,4 gerileyerek 59 bin 335 adet gerçekleşti. Otomotiv ana sanayi üretimi otomobil üretimindeki daralmanın etkisiyle yüzde 24,7

gerileyerek 107 bin 29 adet oldu. Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) verilerine göre 9 aylık döneme bakıldığında üretim geçen yıla

göre yüzde 7,9 artış gösterdi. Bu dönemde otomobil üretimi ise yüzde 0,8 geriledi. Ağır ticari araç dahil yurtiçi araç pazarı yüzde 36 daralarak 59 bin 734 adet olurken, otomobil ve hafif ticari araç dışında kalan ağır ticari araç pazarı 2 bin 593 adet oldu.

Ekonomideki gelişmeler nasıl yorumlandı?

Türkiye ekonomisinin döviz ve faiz kısılcısından kurtulması gerektiğini savunan ekonomistler, yatırım ve üretim ortamının desteklenmesi, para politikalarının odağına fiyat istikrarının alınmasını savundu.

**Hayırlı işler
Merkez Bankası**

Alaattin Aktaş

Mantık arıyorum; mutlaka vardır diye düşünüyorum ama bulamıyorum. Ekonomiye katkı arıyorum; ne beklediğini biliyorum ama ilk anda olanları görüyorum; bu kararı verenler benim gördüğümü görmemiş, tahmin etmemiş olabilir mi diye kafa yormadan duramıyorum.

En iyisi muhabata sormak! TCMB politika faizini tahminleri adeta çöpe atarak 2 puan indirdiği Para Politikası Kurulu toplantısından sonra yine tuttu uzun bir açıklama yaptı. Böyle laf kalabalığına gerek yok! Merkez Bankası'ndan şu soruların yanıtını alsak yeter:

Manşetten çekirdeğe; ya şimdi? Politika faizini belirlerken aylarca manşet enflasyona bakacağız dediniz; sonra manşet enflasyon faiz indirimine elver-

mez olunca karar değiştirip çekirdek enflasyonu dikkate alacağız görüşüyle ortaya çıktınız. Bu bir anlamda ilk falsoydu. Şimdi çekirdeği de çöpe attınız. Merkez Bankası olarak bundan sonra hangi sözünüze, hangi verinize güveneceğiz, bunun ölçüsü ne olacak? Sahi siz faizi neye bakarak belirliyorsunuz? Türk parasının sahibi bir anlamda Merkez Bankası olduğuna ve bu paranın değerini ve itibarını koruma görev ve sorumluluğu da sizde bulunduğuna göre faiz indirme kararından sonra TL'deki hızlı değer kaybı karşısında ne düşünüyorsunuz?

Tüm dünyada emtia fiyatları artarken, özellikle enerji fiyatlarında ve bu çerçevede ham petrolde rekorlar kırılırken, ithalat maliyetlerini zirveye taşıyacak şekilde TL'nin değerini düşürmenin ekonomik mantığını nasıl izah ediyorsunuz?

TCMB'nin web sayfasında değişmeyen bir ifade vardır: "Merkez Bankası'nın temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktır." Siz bu "istikrar" kavramından fiyatların hangi düzeyde olursa olsun fazla dalgalanmadan seyretmesini mi anlıyorsunuz?

Faiz getirisi azalan bir ulusal paranın, diğer paralar karşısında değer kazanmasının iktisat bilimi yönüyle açıklamasını nasıl yapıyorsunuz?

Ekonomi biliminin en bilinen hipotezlerinden birisi 'bir ülke parasını devalüe ederse ihracatı artar, ithalatı düşer' şeklinde formüle edilen tezdır.

Önce bazı kavramlara açıklık getirelim. Temel olarak iki tür kur rejimi vardır: Sabit Kur Rejimi ve Dalgalı Kur Rejimi.

'Ülke parasının değeri düşerse o ülkenin ihracatı artar, ithalatı azalır' şeklinde formüle edilen tezin doğru olduğu dönem, sabit kur rejiminin dünyada geçerli olduğu dönemdi.

Dalgalı kur rejiminde devalüasyon olmaz, yani bir ülke parasının değerini alacağı kararla düşüremez, bu değer kaybı (ya da kazancı) piyasada arz ve talebe göre olur. İkinci olarak da şunu vurgu-

TL değer kaybederken ihracat artıyor mu?

Mahfi Eğilmez

layalım; dalgalı kur rejiminin küresel anlamda geçerli olduğu günümüz koşullarında her gün, her an bütün paraların değeri değişebilir. Bu durumda sabit kur rejiminde bir ülke devalüasyon yaptığı için malları ucuzladığı için ihracatı artarken, dalgalı kur rejiminde benzer birçok ülkenin parası değer kaybettiği için aynı etki ortaya çıkmaz.

Bir başka deyişle dalgalı kur rejiminde benzer koşullarda olan ülkelerin para birimleri, hepsi aynı anda olmasa bile muhtemelen peş peşe değer kayıpları yaşadığı yani hepsinin malı ucuzladığı

için, parasının dış değer kaybından ihracat ve ithalat konusunda sabit kur rejimindeki kadar yarar sağlayamaz.

Petrol, doğalgaz, kömür gibi fosil yakıtların fiyatlarındaki güçlü artışlar başta Avrupa ve Asya olmak üzere enerji krizini derinleştiriyor. Yükselen enerji fiyatları küresel ekonomide enflasyonu daha yukarı, büyümeyi aşağı çekmeye aday.

Rusya'nın da dahil olduğu OPEC + toplantısından beklenen üretim artış kararı gelmeyince, doğalgazdan sonra petrol fiyatları da 2014 yılından bu yana en yüksek seviyeye çıkmış durumda. Yılbaşında varili 50 dolar civarında olan petrol fiyatları yüzde 60 artarak 80 dolara yaklaştı. Doğalgaz fiyatları yılbaşından bu yana 2 katına çıktı. Kömür fiyatlarındaki artış yılbaşından bu yana yüzde 240 seviyesine geldi.

Enerji krizi derinleşiyor

Erhan Aslanoğlu

Enerji fiyatlarındaki bu yükselişin arkasında, küresel ekonominin 1950'lerden bu yana en hızlı büyümeyi göstereceği bir yılda olmasının büyük etkisi var. Pandemiye bağlı olarak evlerde artan imalat sanayi ürün talebi, çok ciddi bir enerji ihtiyacı yarattı. Stoklama eğilimi, tedarik sorunları bu eğilimi destekledi. Bu yıl yaz aylarından itibaren açılan hizmet sektörleri de eklenince talep çok daha yüksek seviyelere tırmandı.

Talebi etkileyen bir başka önemli unsur, iklim krizi ile mücadelenin hızlanmış olması. Özellikle Avrupa'da bu değişime yönelik kamuoyu baskısının arması ki burada en büyük paya Z kuşağı sahip, yeşil dönüşümü hızlandırmış durumda.

Ülkemizin büyümesi son 10 yılda yavaşladı. Dünyanın önde gelen ekonomileri arasında geriledi. Nüfus genç ve çalışabilir, ancak istihdam yaratamıyor. Bu da ülkenin sosyal buhran kısıcına girmesine neden oluyor. Yarı iletken teknolojisine vereceğimiz önem, bize sığırama yaratacak bir alan tanıyor. İhracatta söz sahibi olabilmek, ürettiğimiz ürünleri katma değerli satabilmek için önemlilere öncelik vermeli ve teşviklerle sektörü desteklemeliyiz. Yarı iletken sektöründe en büyük pay yüzde 8 ile mobil telefonlarda...

PC yüzde 8, otomotiv yüzde 13,5, endüstriyel ürünler ise yüzde 13 seviyesinde.

İki soru iki cevap...

Ekonomide sığıramaya ihtiyacımız var

Şeref Oğuz

1- Türkiye'nin bir çip fabrikası yapması çok mu zor? Kolay demedik ama mümkün dedik. Yapmak zorundayız. Zira dijitalleşen dünyada çip sahibi değilsen, dijital ambargoların hedefi olur, üretimden geri düşer, rekabet avantajını yitirirsin.

2- Yarı iletken teknoloji bizi nereye taşır? Nesnelerin interneti çağında yarı iletken endüstrisine sahip olmak, keyfilikten çıktı, zorunluluk halini aldı. Bu sektör bizi nitelikli üretime taşır.

Yüksek teknoloji ürünlerinin ihracatımız içerisindeki payı yüzde 2-3 seviyesinde.

Devletin teşvikleri ile koruduğu, kolladığı Uzak Doğu ülkelerinde bu pay yüzde 37'ye ulaşmış durumda.

Normalde bir ekonomide arzulan ve sağlıklı olan bütçe ve planların hükümetin ve Merkez Bankası'nın hedeflediği enflasyona göre yapılmasıdır. Ancak son dönemde içeride ve dışarıda yaşanan gelişmeler gösteriyor ki, Türkiye ekonomisinin önümüzdeki dönemde en önemli sorunu enflasyon olacak. Hal böyle olunca da şirketlerden hanehalkına kadar ekonomideki birimler hesaplarını enflasyonun yüksek seyredeceği varsayımına göre yapmaya başladılar.

Aslında enflasyon bu ülkede uzun süredir çözilemeyen bir problem. Açıklanan rakamlara göre Eylül ayında yıllık enflasyon yüzde 19,58 düzeyindeydi. Orta Vadeli Plan'da enflasyonun bu yıl sonunda yüzde 16,2'ye gerileyeceği öngörü-

Bütçe yaparken hangi enflasyon?

Servet Yıldırım

lüyor. TCMB'nin en son enflasyon raporunda açıkladığı tahmini ise yüzde 14,1. Buna karşın TCMB anketine göre piyasanın beklentisi ise yüzde 16,7. Üçünün ortalamasını alsanız yüzde 15,7 eder. Oysa bu yıla Türkiye yüzde 8 enflasyon hedefiyle girmişti. Neredeyse yüzde 100'lük bir sapma olacak.

Gelecek yıl bu yıldan farklı olur mu? Zor görünüyor. OVP'de 2022 sonu için enflasyon hedefi yüzde 9,8 olarak belirlendi.

Merkez Bankası'nın tahmini yüzde 7,8, piyasa beklentisi ise yüzde 12,9. Ancak enfla-

yonu etkileyebilecek gelişmeler ve uygulanan politikalar gösteriyor ki; resmi hedeften ve TCMB tahmininden kötü olan piyasanın beklentisi iyimser bile kalabilir.

Ekonomi politikası deneme tahtasına döndü. Literatürde olmayan, rasyonel esaslara dayanmayan yöntemler art arda geliyor. Bunların sonucunda da hem faizler ve döviz kurları, hem de risk primimiz, işsizlik ve enflasyon hızla yükseliyor.

Esas görevi Türk Lirası'nın değerini korumak olan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) negatif reel faiz politikaları ile milli paramızın değerinin hızla düşüşüne seyirci kalıyor. Diğer yandan KGF kredileri gibi faizi haddinden fazla düşük kredi uygulamaları da gerek dolarizasyonun artmasına gerekse bankacılık bilançolarının bozulmasına neden oluyor. (Kamu bankalarının döviz açığı 335 milyona ulaştı)

Haftalardır yazıyoruz. Rekabetçi kur söylemiyle Türk Lirası'nın hızlı değer kaybının yarattığı ihracatın arttırılması ve ithalatın azaltılması yöntemiyle cari açık sorununun çözülmesi ve dolayısıyla döviz kurunun istikrar kazanacağı düşünülüyor. Ancak hep birlikte görüyoruz ki daha önce Sn. Berat Albayrak döneminde denenip başarısızlığı kanıtlanmış bu uygulamalarda anlamsız bir şekilde ısrar edilmeye devam ediliyor. Bu yanlışlık öyle bir noktaya gitti ki Merkez Bankası faiz indirimlerine gerekçe olarak manşet enflasyondan çekirdek enflasyonu esas almaya başladığı gibi cari dengedeki iyileşmeyi de indirim gerekçesi olarak sunabiliyor.

Deneme-yanılma uygulamalarının geldiğimiz noktadaki sonuçlarına gelince;

Son 1,5 ayda Türk Lirası yaklaşık yüzde 11 değer yitirdi. Yılbaşından bu yana ise yüzde 21 değer kaybetti. Sepet kur 9,90'a, dolar/TL ise 9,16 TL'ye geldi. Gelişmekte olan ülkeler arasında en çok değer kaybeden para olarak birinci sıradayız. Son 9 yılda dolar/TL 5 kat artmış durumda. Kamu ve özel yurtdışı borcumuzun büyüklüğünü dikkate alacak olursak önemli bir borç maliyetini gelecek nesillere aktardığımızı söyleyebiliriz.

**Ekonomi politikasında
hal-i pürmelal**

Saim Uysal

Faiz indirimlerine rağmen 5 yıllık vadeli tahvillerimiz yüzde 19,56, 10 yıllık tahvillerimiz ise yüzde 19,73'e yükseldi. Piyasaların faiz indirimini olumlu değerlendirmediyi burada da görmek mümkün.

Türkiye'nin 5 yıllık risk primi (CDS) 429,44 seviyelerinde. Uzun süredir 2021 yılındaki yüksek büyümeye rağmen yüksek seviyelerini koruyor. Bu nedenle yurtdışı yüksek borçlanma faizlerimiz de yüksek kalmaya devam ediyor.

Enflasyonda geldiğimiz nokta ise; dünya ortalamasının 5,5 katı. Gelişmekte olan ülkelerin ise 4 katı enflasyonumuz var.

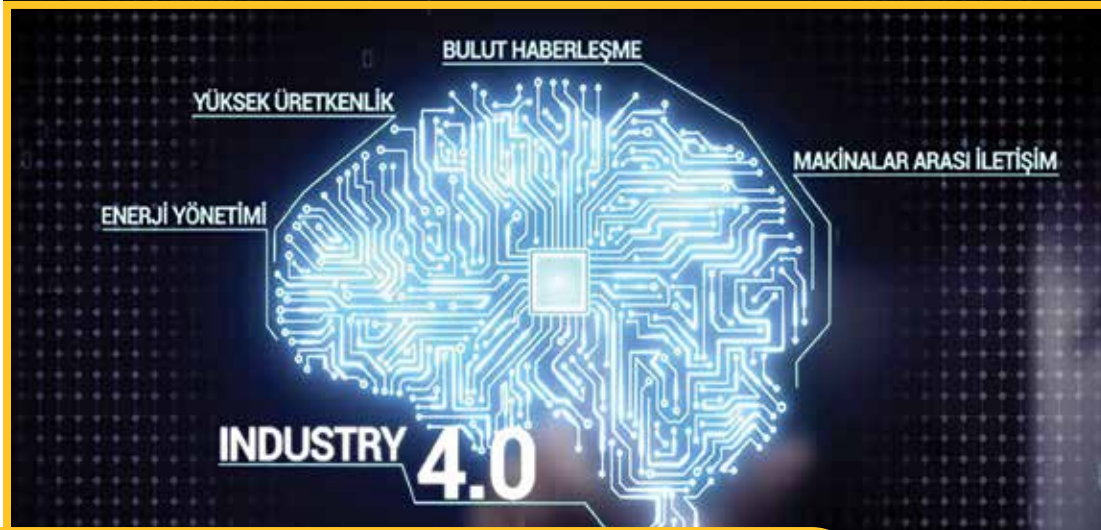
2021 Eylül ayı enflasyonumuz TÜFE'de yüzde 19,58 ÜFE'de ise yüzde 43,96 seviyelerinde. Küresel risk iştahının olumsuz, enerji gıda ve diğer emtia fiyatlarının hızla arttığı bu dönemde enflasyon da yükselecek. İthal ağırlıklı ekonomik yapımız nedeniyle enflasyon da ithal etmeye devam edeceğiz.

Rekabetçi kur söylemiyle döviz kurunu yükselterek cari açığı kapatma düşüncesi tam bir aldatmaca. Geçici olarak azalabilir. Araştırmalar gösteriyor ki verimliliği arttırmadan, üretim yapısını değiştirmeden, ihracat ürünlerinin katma değer kısmını arttırmadan cari açığı kapatmak mümkün değil. Nitekim ilk 8 ayda ihracatımız miktar olarak yüzde 25,6 birim değer olarak yüzde 9,5 artarken ithalatımız miktar olarak daha az yüzde 4,9 artmasına rağmen birim değeri yüzde 20,1 arttı. Büyürken fakirleşiyoruz.

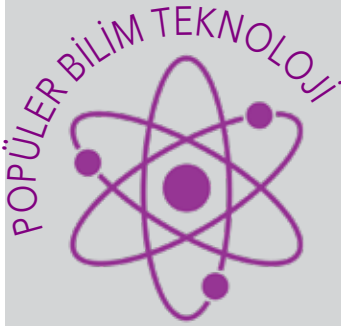
FED, 2021 Kasım-Aralık aylarından başlayacağı varlık azaltımı programını 2022 ortalarında sona erdireceğini açıkladı. Bunu takiben faiz artırımını gelecek. Gelişmekte olan ülkelere ve bu arada bize etkisi kuşkusuz olumsuz olacak. 2022 oldukça zor geçecek gibi görünüyor. Yanlışlıklar, yanılmalar ile bu ekonomi politikasını sürdürmek gittikçe zorlaşacak. Odağına enflasyon, dolayısıyla fiyat istikrarını almayan para politikasının ve dolayısıyla ekonomi politikalarının başarı şansı maalesef yok.

Gökhan SEZER

Endüstri 4.0'ın getirdiği soğuk savaş

Endüstri 4.0'da sistemin çalışması ve haberleşme gerçek zamanlı olarak internet üzerinden bulut bilişim olarak adlandırılan sanal ortamda gerçekleşiyor.

Endüstri 4.0 tanımı nerede ise 10 yıldır hayatımızda ve bir Endüstri 4.0 furasıdır aldı başını gidiyor. Gidiyor da ne oluyor? Nedir bu Endüstri 4.0? İlk zamanlarda birçok kişi tarafından üretim otomasyon sistemi tanımlaması olarak algılanan bu sistem üretim kayıplarını azaltmayı, enerjiden ciddi tasarruf etmeyi ve tam otomasyonu içeriyordu.

Öylesine reklamı oldu ve öylesine sahiplenildi ki bu terim çok geniş bir yelpazede anlam ifade eder hale geldi. Sanki büyük bir çalışma, bir ön hazırlık yapılmış ve kural kaideleri belirlenerek bir üretim otomasyonu sistemi oluşturulmuş algısı oluştu. "Bir Endüstri 4.0 kiti var ve sen bu kiti alıyorsun, fabrikana uyarlıyorsun ve Endüstri 4.0'a geçiyorsun" gibi bir algıydı bu ilk zamanlarda. Sanayiciler, işadamları, üretimle ilgilenenler, konunun muhatapları bu sistemden ayrı kalırlarsa yok olurlar gibi bir korku yaşıyordu ve herkes büyük yoğunlukla

bir şekilde bu Endüstri 4.0'ı anlamaya çalıştı. Sistemin Almanya çıkışlı olması da özellikle otomotiv sektöründe Endüstri 4.0'ın başarıyla uygulandığı gibi bir izlenim uyandırdı.

Endüstri 4.0, 4. Endüstri Devrimi ya da 4. Sanayi Devrimi terimleri ilk defa 2011 yılındaki Hannover Fuarı'nda kullanıldı ve hayatımıza girmiş oldu. Kısaca üretim teknolojilerinin bilişim teknolojileriyle beraber kullanıldığı tam otomasyon içeren bir yapının tanımıydı bu. Üretimin dijitalleşmesi de denilen bu yapı daha az enerji, daha az üretim kaybı, daha az insan müdahalesi içeren verimli bir yapı idi.

2011'de teknolojinin geldiği nokta ile artık bu tarz bir yapıya ulaşmanın mümkün olduğu ve bu durumun da yeni bir endüstri devrinin başlangıcı olacağı öngörülmüştü. Almanlar, işte bu yeni endüstri devrine Endüstri 4.0 adını taktılar ve Hannover Fuarı da 2011'de bu tema üzerine kuruldu.

İlerleyen süreçte, Şubat 2012'de

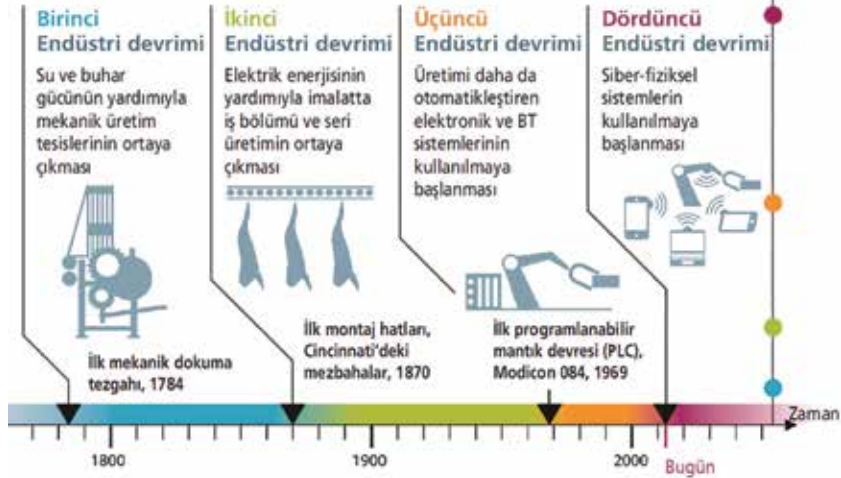
bu yapının nasıl olabileceğine dair bir raporu 2 Alman şirketi Robert Bosch GmbH ve Henning Kagermann, oluşturdukları çalışma grubuyla hazırladılar ve Alman hükümetine sundular. Böylece Endüstri 4.0 bir düşünce olmaktan çıkıp belirli tanımlamaları olan resmi bir yapıya kavuşturuldu.

Şöyle bir baktığımızda, tamamen teknolojiyi kullanan çerçevesi tam anlamıyla çizilmemiş bir sistem görüyoruz aslında. Senin teknolojiyi ne kadar iyi kullanabildiğine bağlı bir sistem. Sınırlarını senin teknolojiyle yapabildiklerin belirliyor yani.

Endüstri 4.0'da sistemin çalışması ve haberleşme gerçek zamanlı olarak internet üzerinden bulut bilişim olarak adlandırılan sanal ortamda gerçekleşiyor. Bulut bilişim sistemiyle birbirine bağlı makineler ve sistemler bütünü sensörler vasıtasıyla gerçek zamanlı olarak verilerini Big Data denilen veri depolarına gönderiyor ki bu veriler üretim durumu, makinenin veya sistemin fiziksel durumundaki değişimleri izleyen bilgiler gibi ihtiyaç olan her türlü bilgi olabilir. Bu veriler bütünü kullanan yapay zeka algoritmaları da sistemi en basitinden makinenin veya sistemin üretiminin artırılması- azaltılması, makinenin bakıma ihtiyacı, yedek parçaya ihtiyacı gibi konularda kendi kendini denetleyen ve karar veren mekanizmalar haline gelmesini sağlıyor.

Bu akıllı makineler, fabrikada kullanılan yine Bulut Bilişim ortamında gerçek zamanlı olarak çalışan ERP sistemine de bağlı çalışarak tüm fabrika içindeki sistemle koordineli olması sağlanıyor. Bu şekilde tamamıyla kendi kendine karar verebilen ve çalışan otonom fabrikalar ortaya çıkıyor ve aynı yöntemlerle çalışan fabrikaların entegrasyonu da büyük bir ekosistem oluşturulması sağlanıyor. Endüstri 4.0'da hedeflenen işte bu. Bunu yapabilecek teknoloji mevcut,

Endüstri 1.0'dan Endüstri 4.0'a

gerisi uygulamadaki başarıya kalmış.

Görüldüğü gibi birçok teknolojik yenilik var bu işin içinde. Yapay Zeka, Big Data, Bulut Bilişim bunların başlıcaları. Donanım olarak robotlar ve robotik makineler, son derece gelişmiş ve geliştirilmeye devam

eden sensörler, gerçek zamanlı iletişim sistemleri sayılabilir. Sanal ortamda gerçekleşen tüm bu operasyonların güvenliği de başlı başına bir çalışma konusu. Sibergüvenlik olarak adlandırılan bu konu da ayrı ve çok önemli bir yeni alan olarak karşımıza çıkıyor.

Buradan baktığımızda kısaca günümüzün teknolojilerini ne kadar çok kullanıyorsak o kadar çok Endüstri 4.0'ın içindeyiz diyebiliriz.

Endüstri 4.0'ın dillendirilmesiyle bundan önceki endüstrinin gelişmelerini içeren kilometre taşları da Endüstri 1.0 Endüstri 2.0 ve Endüstri 3.0 olarak adlandırılmaya başlandı.

1780'li yıllarda su ve buhar gücünü kullanan makinelerin icadı ve takip eden süreçte 1784 yılında ilk dokuma tezgahının kullanılması sanayi devrinin başlangıcı olarak kabul ediliyor ve dönemsel olarak 1. Sanayi Devrimi olarak adlandırılıyor. 18. yüzyılın ikinci yarısında elektrik ile çalışan makinelerin icadı ile seri üretim yapısının sanayiye uygulanması 2. Sanayi Devrimi olarak adlandırılıyor. 3. Sanayi Devrimi ise 1960'ların başlarında programlanabilir cihazların ilk defa üretimde kullanılmasıyla başlıyor. En nihayetinde 2011 yılında teknolojinin geldiği seviye ile henüz bir devrim gerçekleşmese de Endüstri 4.0 çağına girilmiş oldu.

Endüstri 4.0 çaığında ilk defa kas gücü yerini beyin gücüne bıraktı. Artık bu yeni endüstri devrinde kendi kendine karar verebilen akıllı makineleri, otonom sistemleri tasarlayabilecek, akıllı üretim tesisleri kurabilecek, bu sistemlerin tüm teknolojik bileşenlerine hakim olacak beyinlere ihtiyaç var. İhtiyaç o kadar büyük ki teknolojiyi geliştiren ve üreten batı ülkelerinin beyin gücü tek başına bunun için yetersiz.

Çin ile ABD'nin başını çektiği batı arasında son zamanlara damga vuran teknoloji savaşlarının temelinde de bu var.

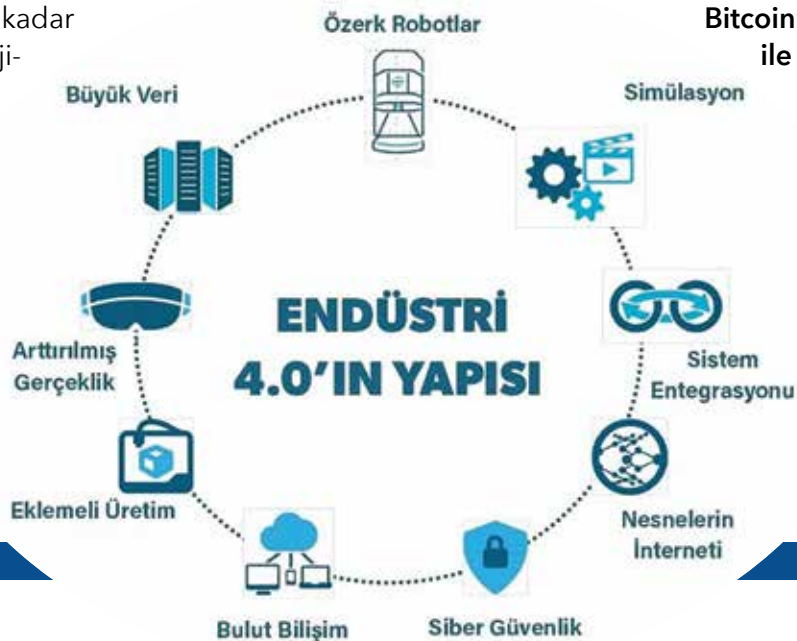
Tüm endüstri devrimleri beraberinde çok ciddi sosyal değişimler meydana getirdi, dünya tarihini değiştirdi. Endüstri 4.0 devrinde de beklenen büyük sosyal değişimler elbette ki olacak hatta olmaya başladı da diyebiliriz.

3. Sanayi Devrimi'nin sonlarına doğru teknoloji liderliğini Çin'e kaptıran ABD ile Çin arasında Endüstri 4.0 devrinin başlamasıyla beraber birden bire teknoloji savaşları başladı ve bu savaş şiddetlenerek günümüzde soğuk savaşa dönüştü.

Diğer taraftan tam da Endüstri 4.0'ın başlangıç tarihinden bugüne Ortadoğu, Afrika ve Asya'nın iç bölgelerinde çok ciddi karışıklıklar ve iç savaşlar meydana geldi ve bu bölgeler yangın yerine döndü. Bu durum dünya tarihinde son zamanlarda görülen en büyük göç dalgalarını başlattı. Bu göç dalgalarıyla söz konusu ülkelerin iyi eğitim almış parlak beyinleri, yetişmiş insanları ülkelerini terk ettiler ve gelişmiş batı ülkelerine kitleler halinde göç ettiler.

Sanki bütün bunlar Endüstri 4.0'ın ihtiyacı olan beyin gücüne bir nebze olsun katkı sağlamak için oluyormuş gibi geliyor. Ortada tüm doğunun beyin gücünü yutacak kadar büyük bir ihtiyaç var. Endüstri 4.0'ın tetikleyeceği sosyal olaylar insanlığı nerelere götüreceği hep birlikte göreceğiz.

**Not: Dijital para
Bitcoin'in çıkış tarihi
ile Endüstri 4.0'ın
başlangıç
tarihi aynı
zamanla-
ra denk
geliyor.
Büyük
rast-
lantı
doğru-
su!**

Karanlık fabrikalar ile insansız üretim

Günümüzde karanlık (Lights out) fabrikalar olarak bilinen kavram aktif olarak üretim gerçekleştiren fabrikalarda kullanılan bir otomasyon metodudur.

Kelime anlamı olarak ilk başta ürpertici gelen bu kavram aslında 21. yüzyılı etkileyecek en büyük üretim devrimlerinden biri sayılabilir. Karanlık fabrikaların öne çıkan en önemli özelliği, üretim gerçekleştirilirken insan gücüne ihtiyaç duyulmaması ve tamamen insansız üretimin sağlanmasıdır.

Karanlık fabrikalar, bir başka deyişle ışıkların söndürüldüğü fabrikalar, tamamen otomatik sistemlerle donatılmış ve bünyesinde hiçbir insanın varlığına ihtiyaç duymayan yapılardır.

Günümüz fabrikalarının birçoğu karanlık fabrika özelliğini barındırmakta fakat bu yerlerde parçaları kaldırmak, kurmak gibi tipik insan gücü gerektiren yerlerde işçilerin çalışması mevcut yapıları gereği bir zorunluluktur.

Günümüz tüketim sektörünün aktivitesi ve arz talep arasındaki farkın açılmasını önlemek amacıyla birçok fabrika kendi kapasitelerindeki teknolojinin sağladığı imkânlar dâhilinde artan talebin karşılanabilmesi ve fabrikanın kendi finansal gücünü artırabilmek için vardiyalar arasında karanlık üretim yapmaya başladı. Karanlık fabrikalarda ham maddenin fabrikaya girişinden ürünün fabrikadan çıkışına kadar olan sürede yok denecek kadar az insan müdahalesine ihtiyaç duyulur veya hiç duyulmaz.

Karanlık fabrikalar olarak adlandırılan üretim sistemi üreticilerin daha yeni yeni uygulamaya başladıkları etkileyici bir süreç olarak karşımıza çıkıyor.

Karanlık fabrikalar kavramı isim olarak teknolojinin ne olduğu konusunda ipuçları vermekte.

Günümüzde üretim gerçekleştiren normal bir fabrika düşünün, bu fabrikada çalışan insanlar gün boyunca nerelerde çalışıyor diye sordüğümüzde cevap olarak aydınlatmaların kullanıldığı ve sürekli olarak üretimin gerçekleştiği yerlerde çalıştıklarını söyleyebiliriz.

Karanlık (lights-out) üretim olarak da adlandırılan bu sistem kullanıcısına sabit bir üretim çıktısı sunar ve bunu hiçbir insan gücünün yardımı olmadan gerçekleştirir.

Karanlık fabrikalarda aktif olarak çalışan hiçbir insan yer almamaktadır. Bu fabrikalarda üretim tamamen robotik sistemlerle gerçekleştirilir. Bu sayede bu fabrikalarda üretim ışıklar kapalıyken de gerçekleştirilebilir.

Karanlık fabrikalarda gerçekleştirilen üretim sistemi imalatla devamlılığı sağlayan bir otomasyon formudur eğer karanlık üretime insanlar dâhil olsaydı otomasyon sistemiyle gerçekleştirilen bu iş içinden çıkılması güç bir hâl alabilirdi.

Örneğin; yapılması gereken bir işlev sırasında yüksek sıcaklık, yüksek kilolarda ağırlık ya da zehirli gazlar veya diğer tüm tehlikeli çalışma koşulları yer aldığına bu işlevleri gerçekleştirmek için insanlar yerine robotlar kullanılarak iş güvenliğinde de sorunsuz bir şekilde işleyiş sağlanmış olmaktadır.

Yasemin Genç Uygur Şapka Koleksiyonu

Yasemin Genç Uygur'un Koç Müzesi'ne bağışladığı şapka koleksiyonu, 1890 ve 1970 yılları arasında kullanılan ve kullanıldığı döneme damga vuran popüler şapka modellerinden oluşmaktadır.

İstanbul Haliç kıyısındaki Rahmi M. Koç Sanayi Müzesi'nde sergilenmekte olan Yasemin Genç Uygur Şapka Koleksiyonu ülkemizin benzersiz koleksiyonlarından biri...

Şapkaların kullanımına dair bilinen en eski tasvir, M.Ö. 3200'lere ait olduğu saptanan antik Mısır mezar resimleridir. Şapka, 18. yüzyıldan sonra bir moda aksesuarı ve statü sembolü olarak kullanılmaya başlanmış, bu değişimle birlikte şapka yapımı bir sanat haline gelmiş ve bunun için özel atölyeler kurulmuştur. I. Dünya Savaşı'na kadar abartılı süsleme-

Yasemin Genç Uygur, anneannesinin şapkalarıyla başladığı şapka merakını yurt dışından bulduğu örneklerle de zenginleştirdi, 2007'de Beyoğlu'nda Şeymel adlı mağazasını açtı.

evde büyüdüm. Ailemde çok ciddi koleksiyonerler var. Öyle bir evde büyüdüğüm için eski şeylere hep bir anlam yükledim. Hatta onların bir tür yaşanmışlıklarının olduğunu, başka insanların hayatına dokunduklarını hayal ederdim.

Sonra anneannemin şapkalarıyla tanıştım. 8-9 yaşında anneannemin dolabına girerdim, uzun uzun tuvaletlerini giyer, şapkalarını takardım. Dedeme poz verirdim, büyük şapkalarla. Öyle, aile içinde komiklikler olurdu. Biz aynı apartmanda yaşıyorduk, dedem, anneannem, teyzem. Akşam eğlencelerimiz bu şekildeydi. Anneannemin şapkalarıyla beraber şapkaya merak saldım. Bir kısmını bana verdi, yaşıma büyüdükçe, yurtdışına gitmeye başladığımda eski vintage dükkanları gezmeye başladım. Şapka biriktirmeye başladım, böyle böyle gelişti. Annemin arkadaşları "Şapka biriktiriyormuşsun, benim de annemin şapkaları var, vefat etti, şapkalarını ne yapacağımı bilemiyorum, atmaya da kıyamıyorum" diyerek ellerindeki şapkaları bana vermeye başladılar.

2007 senesinde Beyoğlu'nda dükkanımı açtım. Bu bir vintage dükkanıydı, Şeymel adında. Duvarlarında da şapkalarımı sergiliyordum. Orayı açmamın sebebi de, ailedeki eski kıyafetler o kadar fazlaydı ve o kadar saklamışlardı ki... Avrupa'dan kumaş alırlarmış, gelip o kumaştan beş tane farklı elbise dikerlermiş. Bir kumaştan çıkan beş tane farklı elbiseyi de saklamışlar. Ne yapacağız onları derken Şeymel'i açtım. Sonra oradaki antikacılar buldukları şapkaları bana göstermeye başladılar. Benim gözümün döndüğünü bildikleri için bana çok acayip fiyatlardan

lere sahip şapkalar, savaş sonrası, oldukça sadeleşmiş olmalarına rağmen vazgeçilmez hale gelmişlerdir.

Yasemin Genç Uygur'un Koç Müzesi'ne bağışladığı şapka koleksiyonu, 1890 ve 1970 yılları arasında kullanılan popüler şapka modellerinden oluşmaktadır. Koleksiyonda; tüy, dantel, kurdele, boncuk ve yapay çiçek süslemeli kokteyl şapkaları, 1920'lere damgasını vuran çan biçimli modeller, 1930 ve 1940'larda kullanılmış asimetrik kesimli modeller, hasır şapkalar, 1950 ve 1960'lara özgü nadide kep ve bere modelleri görülebilir.

Yasemin Genç Uygur Kendini şöyle tanıtmış TEB Digital Müze için yapılan söyleşide:

1981 doğumluyum. Eskiye merakım çok küçük yaşta başladı. İçi antikalarla dolu bir

sattılar o şapkaları. Gerçekten ciddi paralar ödedim. Fakat bu benim koleksiyonum, koleksiyona nasıl bazı istisna parçaları ekleyebiliyorsanız, heyecanlanıyor, tutkuyla bağlanıyorsanız benim için de bu şapkalar öyleydi. Ne zaman "Yasemin sana bir şapka bulduk" deseler, bütün işleri bırakıp çikolataçı dükkanına girmiş çocuk gibi heyecanla, koşa koşa gidip bakıyordum. 2007'den 2013'e kadar Şeymel devam etti. Sonrasında benim karşıya taşınmam, anne olmam, evlenmemden dolayı dükkanı kapatmak durumunda kaldım. Her gün karşıya geçemiyordum.

Ayrıca vintage çok dönemsel bir şey; bazen çok popüler oluyor, bazen kimse yüzüne bakmıyor. Film ve dizilere çok kıyafet ve şapka verirken birden bire kendi prodüksiyonlarını yapmaya, kiralamadan vazgeçmeye başladılar. Kiraladıkları şeyleri çok kötü kullanmaya başladılar. Onun için kapattım, fakat hala Şeymel'in olduğu binada depo duruyor, orada saklıyordum şapkaları. İki sene bu şekilde kapalı kaldılar. Hep içimde bir dürtü vardı, bu

şapkaları ne yapacağım diye. Eve koyamıyorum, depoda perişan olmalarını istemiyorum. Aslında ünlü bir mağaza ile görüştüm, şapkayı koleksiyonlarına almaları için, ama çok ilgilenmediler.

Koleksiyonu satmayı hiç düşünmedim, ama bu müzeye bağışlarken, evimde bir köşeye koyuyormuş gibi hissettim.

Koleksiyoner Yasemin Hanım, "Rahmi M. Koç Müzesi ile koleksiyonunuzu nasıl bağdaştırdınız?" sorusuna şu cevabı veriyor:

Eşimle bir gün buraya geldik, kızımızı müzeye getirmiştik ilk defa. Benim dedemin yelkenlisini de buraya bağışlamıştık, onu gösteriyordum. Keşke burası olsa dedim, içimden. Bu 2014 senesinde oluyor. Sonra bir şey dürttü beni, Rahmi M. Koç Müzesi'nin internet sayfasına girdim, genel koordinatöre mail attım, şapkaları bağışlamak istediğimi yazdım. Cevap geldi, yakın zamana ait objeleri kabul etmediklerini söylediler. Ben ise 1890lardan başlayan bir koleksiyondan bahsediyordum.

A stylized illustration of a woman wearing a black hat with white stripes and a black band. She has brown hair and is looking directly at the viewer. The background is white with a large black shape on the right side. The text 'kolleksiyon' is written in a stylized font at the top right.

çünkü. Bazen yakaladığımda Lady Gaga'yı da takip ediyorum. Zaten değişik modacılar da hayatında yer verdiği için şapkayı da es geçmiyor. Gözümün önüne geliyor hemen bazı şapka modelleri.

● **Yeni başlayacak bir koleksiyonere ne tavsiye edersiniz?**

Ben hayatımdaki her şey için bebek adımları diyordum. Koleksiyonerliğe yeni başlayacaklar küçük erişebilecekleri bir şeyle başlasınlar. Adasınlar kendilerini, araştırsınlar. Heyecan duyacakları bir şeyin koleksiyonunu yapsınlar. Benim için şapka öyleydi. Heyecan duyuyordum, yabancı internet sitelerinden şapkalar arıyordum. Küçük bir adımla başlayıp, devam edebileceğini düşünüyordum. Sonra o adanmışlıkla büyük adımlar atabilirler. Büyük bir bütçeye gerek yok: kibrit kutusu, kartlar. Benim annemle beraber yaptığım bir koleksiyon var, dünyanın her yerinden kola kutusu topluyoruz. 400-500 adet kutu koladan bahsediyorum. Mesela 2002'de Japonya'daki Dünya Futbol Kupası'nın özel bir kutusu. Aynı koleksiyonu teyzem de yaptı kendi evinde, o da

işçiliği olduğunu görebilirsin. Ben koleksiyonda renge bakmam, işçiliğe bakarım.

● **Takip ettiğiniz, şapkaları çok iyi kullanan, dönem şapkaları olan kim var?**

İngiltere Kraliyet Ailesi. Şapkaları müthiş kullanıyorlar ve inanılmaz yakıştırıyorlar. Özellikle Kate Middleton, çok fazla şapka kullanıyor. Onların şapkalarını izliyorum, çok özeller

kolilerde duruyor. Bu kolaların hepsi kapalı olsaydı çok ciddi satma imkanımız olabilirdi, sonradan öğrendik. Biz bunu öğrenmeden önce tabi dökülmesin patlamasın diye içip içip getiriyorduk.

Koleksiyonerlik aileden gelir. Bir vizyonu olmanız gerekir koleksiyoner olmak için ve bu vizyonu bence aile verir.

Meryem Fulya YAZICIOĞLU

İzmir Kent Konseyi Başkanı Nazik Işık Atatürk Organize Haber'e anlattı:

İZMİR İÇİN İZMİRLİLERLE BİRLİKTE

İzmir Kent Konseyi'nin 2020 yılı Şubat ayı sonunda yapılan 16. Seçimli Genel Kurulu'nda 9 adayı geride bırakarak başkanlık koltuğuna oturan Nazik Işık, ilk olarak uzun süredir seçimle gelmiş bir başkanlığı olmayan konseyin yeniden yapılandırılması için kolları sıvadı. Uzun yıllar ayrımcılıkla mücadele için verdiği emeğin

birikiminden yararlanarak temel insan haklarına saygılı bir başkanlık oluşturmaya değer verdi. İzmir Kent Konseyi'ni yeniden İzmir'in STK'ları ile buluşturmayı, Beydağ, Bergama hatta Karaburun'a, yani kentin uç noktalarına kadar giderek konsey çatısı altında toplanmayı sağlamayı hedefledi. Kent Konseyinin sağlıklı işleyişi için valilikle, belediyelerle, kaymakamlarla ve muhtarlarla da iyi ilişkiler kurmaya önem veriyor.

"Kent Konseyi STK'lar ve hemşehrilerle kurumlar arasındaki bir köprüdür. İşbirliğine, büyümeye, yerelde daha çok olmaya, yana gelmeye ihtiyaç var. Olumlu ilişkiler geliştirmek kente katkı koyuyor" diyen Nazik Işık ile ortak akılla daha müreffeh bir kent yaratmak için var olan İzmir Kent Konseyi'ni bütün yönleriyle konuştuğumuz söyleşimize buyurun.

Kentin öncü aktörlerini, kanaat önderlerini bir araya getiren bir platform niteliğindeki İzmir Kent Konseyi 2010 yılında "Katılın birlikte yönetelim" sloganı ile kuruldu. Hala aynı prensiplerle çalışıyor.

● **Sizi tanıyabilir miyiz?**

Eski İzmirli bir ailede dünyada geldim. Lisedeyken Devlet Planlama Teşkilatı'nda çalışmak, Türkiye'deki değişimci güçlerin bir parçası olmak arzusundaydım. Bu nedenle üniversiteyi Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde okudum ve Devlet Planlama Teşkilatı'nda uzun yıllar işgücü piyasasında uzmanlaşmış bir planlama uzmanı olarak çalıştım. Ailem sosyal dayanışmaya özel bir önem verirdi; beni de bu yolda desteklediler. 14 yaşından beri sivil toplumda aktifim. Özellikle de kadın hareketinde... Galiba en önemlisi engelli bir ağabeye sahip olmamdır. Ayrımcılıklarla çok erken yaşta tanıştığım için farklılıkların ayrımcılığa, eşitsizliklere yol açmadığı bir dünya istedim hep ve bu dünyayı kurmaya emek vermeyi çok değerli buldum. Hakkı hukuku sayan, talep üreten, fikir bildiren, yeni proje hazırlayan sivil toplumların tarafında yer almam bu erken uyanış sayesinde. Yani hak temelli çalışmaya çok önem veririm.

Beş yaşında okuma yazma öğrendiğimde çevremde okur-yazar olmayan erkek hiç yoktu ama kadınlar vardı. Bu da bir aydınlanma oldu bana. Kadınların kadın oldukları için ayrımcılığa uğradığını gördüm, abimin ablası olarak mücadele etmeye kendim için mücadeleyi ekledim. Kızım, oğlum ve

İzmir Kent Konseyi Başkanı Nazik Işık, "Dayanışmayı artırmak, burada yaşayanlara daha iyi hizmet, yaşam kalitesinin artması, hayatın güzelleşmesi için çalışan yerde olmak benim için onur verici" diyor.

bir kız torunum var. Abim de yaşıyor, ben de. Yani ayrımcılıkla mücadelem siyasi alanda da sivil alanda da bitmiş değil, çeşitli alanlarda farklı nedenlerle ayrımcılığın sona ermesi için çaba harcamaya devam ediyorum. Kent

Konseyini de bu çabanın çok somut alanlarından birisi olarak görüyorum. İzmir'de eşitlik, adalet, dayanışmayı artırmak için, burada yaşayanlara daha iyi hizmet edilmesi, yaşam kalitesinin artması, hayatın güzelleşmesi için çalışan bir yerde bulunmak benim için çok onur verici.

● **İzmir Kent Konseyi'nin oluşumu hakkında bilgi verir misiniz?**

Aslında bizim kendi kültürümüzde de imece, ihtiyarlar heyeti gibi yerel düzeyde katılım örnekleri var. Kent Konseylerinin geçmişi Birleşmiş Milletlerin Yerel Gündem 21 önerisine ve bu amaçla yerelde örgütlenmeye dayanıyor. Türkiye'de Yerel Gündem 21'ler değerli işler yaptı; örneğin Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı girişimimiz bir Yerel Gündem 21 çalışmasıydı ve Bursa'da bir araya gelip hazırlamıştık. Kent Konseylerini 2005 yılında Belediye Kanunu'na eklettik, çünkü Kent Konseylerinin sürekliliğini sağlayacak bir yasal dayanağa, mali desteğe ihtiyacımız vardı. İzmir'de kent konseyi 2010'da 'Katılın, Birlikte Yönetelim' sloganı ile kuruldu. Biz hala aynı prensip-

Kent konseylerinin belediye bütçesinden destek aldığı için belediye birimiymiş gibi algılandığını söyleyen Işık, "Konsey belediyenin birimi, uzantısı, müdürlüğü değil. Bizler de ücretli çalışan değil gönüllüüz."

le çalışıyoruz: "Gelin birlikte yürüelim, katılın birlikte yönetelim" diyoruz.

Kent konseyi, kent'in ortak akıl merkezidir. Kentin öncü aktörlerini, kanaat önderlerini bir araya getiren bir platformdur. Kamu kurumlarının, sivil toplumun, meslek örgütlerinin, siyasi partilerin, muhtarların, üniversitelerin temsilcileri kent konseyinde bir araya gelir. Ayrıca her hemşehrimiz de Konsey'e üye ve gönüllü olarak katılabilir. Kent konseyi, kentin her tür farklılığa açık en büyük buluşma platformudur; dışlayıcı ve ayrıştırıcı değil, olabildiği en geniş şekilde kapsayıcı olma ilkesine dayanır. Yaşadığımız yerde neyi değiştirmek istiyorsanız o konu üzerinde çalışmalar yaparak zemin hazırlar. Kamu kaynaklarının iyi kullanılmasını, yeni hizmetler üretilmesini, mevcutların iyileştirilmesini sağlayan her fikrin olgunlaşmasına, projelendirilmesine, ilgili kurumlarla buluşmasına katkıda bulunur. Tabii insanların yan yana gelip örgütlenmelerine de... Çok esnektir. Bugün Türkiye'de 200'ün üstünde kent konseyi var. Biz, İzmir Kent Konseyi olarak başka illerde de kurulsun istiyoruz ama öncelikle İzmir'in kent konseyi olmayan ilçelerinde de kurulmasını çok istiyor, buna katkıda bulunuyoruz.

● *Sivil bir kuruluşsunuz ancak belediye uzantılı gibi bir algı söz konusu...*

Kent Konseyleri, az önce de söylediğim gibi, kentteki çok çeşitli hak temelli oluşumlardan oluşur.

Bileşenleri ve paydaşları ile kent yaşamının sorunlarını ortak akılla değerlendirmeyi; uzlaşma ortamları sağlamayı; kamu kurumları ile toplum kesimleri arasında yeni köprüler ve diyaloglar kurmayı; demokratik katılımı geliştirmeyi ve sivil toplumu güçlendirmeyi hedefler. Hem kurumsal hem de bireysel gönüllü dayanışmayı harekete geçirir. 30 Ekim depremi bu açıdan inanılmaz bir örnektir.

Kent Konseyleri, yasal bir zorunluluk olmasa da genellikle belediye meclisinin kararı ve belediye başkanının çağrısıyla kurulurlar ve Belediye Kanunu'nun 76. maddesi çerçevesinde bütçesinden ayni ve nakdi destek alırlar. Bu nedenle sanki bir belediye birimiymiş gibi algılanıyoruz ama aslında bağımsız, sivil, yasal bir oluşumuz. Konsey, belediyenin bir birimi, müdürlüğü veya uzantısı değil, biz seçimle gelen başkan ve yöneticiler de ücretli çalışanlar değil, gönüllüüz.

Ayrıca sadece belediye ile çalışmamız da söz konusu değil. Günlük yaşamda yaşam kalitemizi arttırmaya dönük her türlü konuda,

bir işin yapılması için her türlü kamu birimiyle birlikte çalışmaya uygun bir yapımız, çok esnek bir örgütlenme alanımız var. Mesela İzmir Kent Konseyi olarak İzmir Ekonomik Kalkınma Koordinasyon Kurulu'nda, Valilik bünyesindeki Kadına Yönelik Şiddetle ve Aile İçi Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon Kurulu'nda, İl Planlama, Yatırım, İzleme, Koordinasyon Kurulu'nda temsil ediliyoruz. Yani sivil toplumun görüşlerini bu kurullara taşımaya çalışıyoruz. Örneğin, pandemiyle birlikte Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer önemli bir çalışma başlattı: Kriz Yönetimi Üst Kurulu'nu kurdu ve bizi de bu Kurul'a katılmaya çağırdı. 28 toplantı yapıldı. Her toplantıya bütün meclislerimiz ve çalışma gruplarımızla önemli olduğunu düşündüğümüz tüm konularda özel çalışmalar yaparak ve Konsey bünyesinde olsun olmasın İzmir sivil toplumuyla danışma, görüş alışverişleri gerçekleştirerek İzmir'in ihtiyaçlarını, taleplerini, görüş ve önerilerini taşıdık. Bu Türkiye'deki katılımcı demokrasinin gelişmesine katkı açısından çok önemli, İzmir olarak gurur duyacağımız çok özgün bir çalışma oldu.

● **İç organizasyonunuz hakkında bilgi verir misiniz?**

Bizim bir ana yürütme kurulumuz bir de meclislerimiz ve çalışma gruplarımız var. Çalışma gruplarımız dahil her birimiz seçimle gelen yönetimlere sahip. Yani, hiç kimse için hiçbir makam, koltuk garantimiz yoktur. Ayrıca katılımcılığı yaymak için, örneğin bir kişi aynı zamanda birden fazla birimin başkanı olamaz, yürütme kurulunda yer alamaz.

Siyasi parti siyasetinin dışında olmak bizim için özel bir önem taşır; siyasi partiler kurumsal üyemizdir, siyasi partilerin temsilcileri bizimledir, fakat bir siyasi partide kamuya açık önde görevlerdeki kişiler bizim başkanlıklarımızda ve yürütme kurullarımızda olamaz, hataen seçilseler de görevleri Yönergemiz gereği düşer.

Katılımcı olduğumuz kadar kucaklayıcı da olabilmek için öngörülmuş kurallarımız

da var: Mesela, benim başkanı olduğum ana yürütme kurulunda muhtar, üniversite temsilcisi, baro-noterler temsilcisi, sendikalar temsilcisi, meslek örgütleri temsilcileri, sivil toplum temsilcileri, belediye ve valilik temsilcileri olmak üzere 8 ayrı temsil mevcuttur ve bu, seçim sistemiyle garanti altına alınmıştır. Mesela, İzmir'in 30 ilçesinde muhtarlar kendi aralarında birer muhtar delegeler seçerler, 30 muhtar delegemiz de yürütme kurulunda yer alacak muhtar temsilcisini seçer. Kurumsal üyemiz sendikaların temsilcileri kendi aralarında bir yürütme kurulu üyemizi seçerler. Meslek örgütleri temsilcileri kendi aralarında üç yürütme kurulu üyesi seçerler. Dernekler ve vakıflardan gelen temsilciler de, mesela son genel kurulumuzda 323 temsilciydiler, 5 kişiyi seçtiler ve

yürütme kurulunda bu kişiler aracılığıyla temsil ediliyorlar. Valilik ve İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin birer temsilcisi ise, doğrudan görevlendirmeye yürütme kurulumuza geliyorlar.

Bu kurallar Türkiye'de sadece İzmir Kent Konseyi'nde var olan kurallar. Yani İzmir, farklı sosyal kesimleri temsil eden, farklı uzmanlık alanlarına, mesleki deneyimlere sahip, gerçekten bir ortak akıl merkezi olmayı daha yürütme kurulunun oluşumunda garanti altına almaya çalışmış.

İzmir, farklı sosyal kesimleri temsil eden farklı uzmanlık alanlarına, mesleki deneyimlere sahip, bir ortak akıl merkezi olmayı daha yürütme kurulunun oluşumunda garanti altına almaya çalışmış.

tamamlayamadık.

Kent Konseyi meclisleri kurumsal temsil üzerinden kuruluyor ama sadece kurumların, derneklerin, vakıfların, odaların bir araya geldiği bir yapı da değil. Daha önce de söylediğim gibi, Konseyimize İzmir'de yaşayan herkes bireysel üye

ve gönüllü olabilir. Bizim şu anda 7 bin 500'ün üzerinde bireysel üyemiz var. Pandemi nedeniyle alan çalışmaları yapamadığımızdan ve sokağa çıkmak bile sınırlandığından bu sayıyı çok az artırdık.

● **Şirketler Konsey üyesi olabilirler mi?**

Üzülerek söylemeliyim ki, hayır. Kar amacı güden kuruluşlar, Konsey üyesi olmazlar. Elbette sosyal sorumluluk çalışmalarında, projelerde her zaman iş birliği yapıyoruz. Hem tek tek şirketlerle hem de oluşturdukları derneklerle, odalarla çok değerli ilişkilerimiz mevcut.

● **Çocuk, kadın, engelli, gençlik meclisleriniz var. Yeni meclisler kurmayı planlıyor musunuz?**

Kent Konseyleri Yönetmeliği kadın ve gençlik meclislerini kurmayı şart koyuyor. Bizim İzmir Kent Konseyi olarak ilaveten çocuk ve engelli meclislerimiz var. Elbette yerelin ihtiyaçlarına göre meclislerin sayısını artırmak mümkün. Hep dediğim gibi, Kent Konseyleri esnek yapılardır, kendi kararlarını kendileri veren yapılardır, ama tabii uzlaşmayla. Örneğin, 5,5 yıl süren Karabağlar Kent Konseyi Başkanlığım sürecinde Emekli Meclisi, STK Meclisi, Muhtar Meclisi, Mahalle Meclisleri gibi ilave meclisler kurduk. İzmir Kent Konseyi'nde Covid-19 salgını nedeni ile mevcut meclislerimize yenilerini eklemek henüz mümkün olmadı. Örneğin 16. Genel Kurulumuzun tavsiye kararı olmasına rağmen, Ekoloji Meclisi kurma çalışmamızı genel kurul yasakları nedeniyle

● **Kentin sorunlarını, önerilen fikirleri ve projeleri tartıştığınız çalışma gruplarınızın sayısı bugün kaçaya ulaştı? Son olarak hangi konularda çalışma grupları oluşturduunuz?**

En son Yaşlı Sağlığı ve Yaşlılık Politikaları Çalışma Grubu ile LGBTİ+ Çalışma Grubu'nu kurduk.

Çalışma gruplarımız, kurumsal ya da bireysel üyelerimizden gelen talepler ve kentin önceliklerine dayanarak kurduğumuz yapılardır. Bu gruplara kent konseyi üyesi olmadan da katılabilirsiniz. Bugün İzmir Kent Konseyi'nde yaklaşık 20 çalışma grubu var. Gruplarımız alanını ilgilendiren konuları ele alır, tartışır, paneller, çalıştaylar yapar, bilgilerini raporlaştırır, proje üretir, projesini uygular... Hazırlanan raporlar, getirilen öneriler, Konsey'in yetkili kurulları aracılığıyla kamuoyuyla, belediye başkanıyla ve diğer ilgili kurumlarla paylaşılır. Önergelerimiz, tavsiye kararlarımız belediye başkanı aracılığıyla belediye meclisine gönderilir. Biz, Büyükşehir Belediye Meclisi'nin Kent Konseyi Komisyonu ile yakın ilişki içindeyiz; bizim de görüşümüz alınarak bazı önerilerin Komisyona sevk edilmesini istiyoruz. Ayda bir Komisyon'la görüşmemiz var. Bu da Belediye'nin kararlarına katılımı Türkiye'de bir başka örneği henüz olmayan bir uygulamamız.

Kadın Meclisimizin çalışma grupları son bir yıl içinde Büyükşehir Belediyesi'nin Yerel Eşitlik Eylem Planı ile Valiliğin Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planı'na yönelik iki ayrı çalıştay gerçekleştirdi. Yaklaşık 70 örgütten katılımcılarla durum tespiti yaptık, görüş ve önerileri topladık, raporladık, ilgili kuruluşlara sunduk.

İzmir'de hemşehri federasyonlarıyla özel bir çalışma yürütüyoruz. Roman İl Eylem Planı oluşturmaya yönelik bir çalışmamız devam ediyor. Çeşme Projesi de Kültürpark da Poligon deresi de Basmane çukuru da ulaşım sistemimiz de pazar yerleri de, aile hekimlikleri önünde beklerken güneşten etkilenmemek için ne yapılabileceği de bizim gündemimizde zaman zaman yer alıyor. Özetle Konsey, çeşitli alanlarda "İzmir ne istiyor?" sorusunun cevabını üretmeye çalışıyor.

● İzmir'in gelişimine her platformdan katkı konulmasını sağlayan başka ne gibi çalışmalarınız var?

Dijital çağdayız. Biz de katılımda dijital olanakları kullanıma sokmaya çalışıyoruz. Örneğin, www.izmir.referandum.com adresli bir portalımız var. Burada İzmir Büyükşehir Belediyesi meclis kararlarını halkın tartışmasına açıyor, isteyen herkesin cevaplaya-

bileceği, "Siz olsanız nasıl oy kullanırdınız?" sorusuna cevap istiyoruz. Bize ve Belediyeye önerileri de bu kanaldan da topluyor, raporluyoruz.

Tabii ki web sayfamız da, sosyal medya kanallarımız da her türlü görüş ve öneri iletmeye açık. İzmir'de ikamet eden herkes, kentin neresinde yaşarsa yaşasın bize telefonla, web sayfamızdan veya merkezimize gelerek ulaşabilir, sorun tespitlerini, varsa çözüm önerilerini paylaşabilir, proje üretebilir, mevcut çalışmalara katkı koyabilir.

● İzmir'de yaşayan herkes dediniz. Yabancı uyruklu kişilere yönelik olarak hazırladığınız bir çalışma var mı?

Elbette. Az önce size Büyükşehir Belediyesi'nin Kriz Yönetim Üst Kurulu'ndan söz etmiştim. İşte o Kurulun çalışmaları sırasında mülteci ve göçmenlerin kendi kuruluşları, ilgili destek kuruluşları, uluslararası kuruluşların temsilcilikleri ve ilgili kamu kuruluşları olmak üzere 26 kuruluşla birlikte mültecilerin pandemi sürecinde yaşadıkları sorunları analiz ettik, hizmetlere erişimlerini artırmak için önerilerimizi de içeren bir raporu 1 Haziran 2020'de yayınladık. Suriyeli geçici koruma almış kadınların kadına yönelik şiddetle mücadele hizmetlerinden nasıl yararlanabileceklerini anlatan Arapça broşürü-

müzden ilgili kurum ve kuruluşlar, dernekler ve hatta İzmir Adliyesi aileiçi şiddet savcılığı bile yararlanıyor. 1,5 yıldır fon aradığımız İzmir’de yaşayan mülteci-göçmen çocukların mekan algısı üzerine bir projeyi UNHCR destekledi, yeni başladık. Bize göre İzmir’de yaşayan hepimiz hemşehriyiz, hepimiz insanız, hepimiz daha iyi yaşamayı hak ediyoruz.

● **2020 yılında yaşanan İzmir depreminin ve pandeminin ardından ne gibi çalışmalar yürüttünüz?**

Deprem bizim için çok özel bir çalışma dönemi oldu. Türkiye’nin pek çok yerinden kent konseyleri bizimle büyük bir dayanışma içine girdiler. 100’ün üzerinde kamyon ve TIR ile yardımlar bizimle temas edilerek, organize edilerek İzmir’e ulaştı. Gençlik Meclisimizin 100’den fazla üyesi, Kadın Meclisimizin üyeleri çadır alanlarında çalışmalar yaptı. İzmir Büyükşehir Belediyesi’nin Yaşar Kemal Mahallesi’ndeki belediyeye ait konutlara yerleştirdiği 224 depremzede ailenin yerleştirme işlemlerini Belediye adına Kent Konseyi personeli yürüttü. Halen ‘Rıza Bey Park Olsun’ kampanyasında da yer alıyoruz.

● **Çalışmalarınıza İzmirliilerin katkısı nasıl? Ne bekliyorsunuz?**

İklimi gibi insanı da barışı ve huzuru seven, dayanışmacı bir kent İzmir. Burada yaşayan, kökeni, inancı ne olursa olsun, herkes İzmirli, hepimiz İzmirliyiz. İzmir’in bu hemşehrilik anlayışı Kent Konseyi için çok değerli bir zemin oluşturuyor. Nitekim, Kent Konseyi’ni tanıyan çok insan katkıda bulunmak için çaba harcıyor. Başkan Tunç Soyer’in vizyonu ve desteğiyle Konsey’in mekan sorununu da çözdük. Şimdi katılıma daha elverişli bir noktadayız. “Ne yapabiliriz?” sorusuna daha çok cevap üretebilirsek, bugünkünden çok daha fazla İzmirli çalışmalarımıza katılabilecek. İzmirli fikirlerini, önerilerini, yapmak istediklerini alıp gelsinler, birlikte bir yol açarız. İzmir’in ortaklaşmış kent vizyonu bence önemli ölçüde mevcut: Biz iyi yaşamının kenti olmak istiyoruz. Örneğin betonlaşmayı hiçbirimiz istemiyoruz,

İzmir’de ikamet eden herkes telefonla, web sayfasından veya bizzat kent konseyine ulaşabilir, sorun tespitlerini, varsa çözüm önerilerini paylaşabilir, proje üretebilir, mevcut çalışmalara katkı koyabilir.

gökdelenleri sevmiyoruz, havamızı, denizimizi, suyumuzu, sokağımızı temiz tutmak istiyoruz. Yeşilimizi artırmak ortak arzumuz, yangınlar ortak acımız. İzmir, dünyaya açık, dünyayla barışık bir kent ve buna devam etmek istiyor. Teknolojiden daha çok yararlanmak, katma değeri yüksek üretilere geçmek, işsiz insan bırakmamak gibi ortak taleplerimiz var. Bunları nasıl yapabileceğimizi de bütünleştirici, ortaklaştırıcı çalışmalarla ortaya koymaya ihtiyacımız var. Çünkü maalesef kutuplaştırıcı siyasetten çok zarar gördük, görüyoruz.

● **Varsa eklemek istedikleriniz...**

Birincisi, pandemi sürecinde bile üretmeyi, ülke ekonomisine katkı sağlamayı sürdüren, istihdamı koruyarak yoksullaşmanın önüne geçen yapılar olan OSB’lerin varlığı hepimiz için çok kıymetli. İAOSB, İzmir’de faaliyet gösteren en büyük OSB. Bugün OSB Kanun taslağında değiştirilmek istenen maddelere baktığımızda OSB’lerin ciddi bir sorun ile karşı karşıya olduklarını görüyoruz. Yerelin değerini, katılımın anlamını gösteren OSB’lerin merkezileşmeye zorlanması sürecini üzüntüyle takip ediyoruz. Umarım yurdun dört bir yanından yükselen sesler dikkate alınır ve yanlıştan dönülür. İkincisi, İzmir Kent Konseyi’ne gösterdiğiniz ilgiye çok teşekkür ederim. Aracılığınızla OSB yönetimine, OSB’de çalışanlara sevgi ve selamlarımızı iletme isterim.

Bir de, biz bugünkü merhabamızı bir adım daha ileriye taşımak ve birlikte “OSB’lerde hayat nasıl güzelleşir?” diye bir çalışma yapmak isteriz. Ne dersiniz?

Paris'teki filiz İzmir'de çınar oldu UMUR TÜRKER

İlkokul öğretmenin motive edici yönlendirmesiyle resim yapmaya başlayan, sanat yolculuğuna Fransa, Hollanda, Almanya ve İtalya'da devam eden Umur Türker, şimdi İzmir'de sanata katkı koyuyor.

Bu sayımızda, Türkiye'de resim denildiğinde akla ilk gelen markalardan olan Umur Türker'i konuk ediyoruz. Türker'in Çanakkale'nin Umurbey beldesinde başlayıp Paris'te filizlenen hikayesi, İzmir'de nice ressamı yetiştiren bir çınara dönüşür. Yurtiçi ve yurtdışındaki onlarca kişisel ve karma sergileri, eserlerinin sergilendiği müzeler ve özel koleksiyonlar, kazandığı ödüller, yetiştirdiği sanatçılar ve renklerinin ahengine hayranlık uyandıran tabloları ile büyük üstat Umur Türker ile sohbetimize davetlisiniz...

● Sizi tanıyabilir miyiz?

1944 yılında Çanakkale'nin Umurbey beldesinde dünyaya geldim. Öğretmen okulundan mezun olduktan sonra birkaç yıl

öğretmenlik yaptım. Hemen ardından Gazi Eğitim Enstitüsü Resim Bölümü'ne kayıt yaptırarak 1965 yılında mezun olduktan sonra Kütahya Kız Öğretmen Okulu'na tayinim çıktı ve burada resim öğretmenliği yapmaya başladım. O yıllarda yüksek eğitim kurumlarında öğretmen olmak isteyenler için yurtdışında eğitim almalarına olanak sağlayacak bir sınav açılıyordu. Ben de bu sınava girdim ve gitmeyi tercih ettiğim Paris'te sanat yolculuğumu sürdürdüm. 1975-1978 yılları arasında devlet bursu ile dünyaca ünlü ressamların eğitim

aldığı Paris'te Ecole Nationale Superieure Des Beaux Arts'da resim uzmanlığı, Ecole Des Hautes Etudes en Siciences Sociales'te sanat sosyolojisi eğitimi aldım. Fransa'dan döndükten sonra İzmir'e yerleştim. 1989-1990 yıllarında Fransız Hükümeti'nin sağladığı bursla Fransa, Hollanda, Almanya ve İtalya'da modern sanat müzeleri ve sanat eğitimi veren yüksek öğretim kurumlarında araştırma ve çalışmalar yaptım. 1978 -1998 yılları arasında Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Resim Bölümü'nde öğretim üyeliği görevini sürdürdüm. 2017 yılına kadar da Yaşar Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak çalışarak emekli oldum.

● Resme ilginiz nasıl başladı?

Yaşlı bir ilkökul öğretmenimiz vardı. Yaptığım resimleri çok beğenir, tahtaya kaldırıp bana resim çizdirirdi. Yaptığım çizimleri takdir etmesi, beni motive edici yönlendirmeleri ile resme ilgi duymaya başladım. İlkokul öğretmenlerinin yetiştirildiği öğretmen okullarında sanata çok önem verilirdi

zaten. Öğretmen okulundaki eğitim sürecimde de resim konusuna olan ilgim devam etti.

● Fransa dönüşü İzmir'e yerleştim dediniz. Özgeçmişinizde İzmir'e

ilişkin bir yaşamışlık da yok. Neden İzmir'i tercih ettiniz?

Fransa'da kalma şansımız vardı ama biz, yurtdışından dönüp ülkemize hizmet edeceğimiz mantığındaydık. İzmir'e yurtdışına gitmeden 2-3 yıl önce gelmişim. Çok güzel, çok nezih ve ilginç bir şehirdi. Buraları gezerken, 'ne kadar güzel ve modern bir kent' diye düşündüm. Fransa'dan dönünce İzmir'de Buca Eğitim Fakültesi'nde yüksek lisans ve lisans dersleri vermeye başladım. Bir taraftan kuramsal dersler verirken diğer taraftan resim üretmeye devam ettim. İstanbul, İzmir ve Ankara'nın en önde gelen galerilerinde, yurtdışında sergiler açtım. Resim yapmak benim için bir yaşam biçimiydi. Kendi sözünü söylemenin bir yönetimi idi.

● 60 yıllık sanat geçmişinizde resimleriniz yansıttığınız üsluplarda, resimlerinizin tarzlarında değişiklik oldu mu?

Ecole Nationale Superieure Des Beaux Arts'da sistem Türkiye'den farklıydı. Orada, çalışmak istediğin atölyeyi kendin seçiyordun. Paris'teki akademisyenim çalışmalarımı çok ilginç buldu ve beğendi. O dönemde akademisyenimin de yönlendirmesi ve ilgisi doğrultusunda soyut ağırlıklı işler yaptım. Türkiye'ye döndükten sonra soyuta yakın resimler üretmeye devam ettim. Birçok eserim de satın alındı. Bu dönemin ardından figüre yöneldim, dışavurumcu figüratif resimler yaptım. Figürleri bozarak resimliyordum. Bu tablolarımla da sergiler açtım. İstanbul'da Atatürk Kültür Merkezi'nde büyük sergi salonları vardı, oralarda ve İstanbul'un en iyi galerilerinde sergiler açtım.

Herkesin resim yapabileceğini belirten Umur Türker, gençlere Rönesans'tan günümüze uzanan tüm üslupları ve teknikleri iyi incelemelerini, algılama ve yorumlama için altyapı oluşturmalarını öneriyor.

Bugün birçok eserim hem koleksiyonlara girdi hem de müzelerde sergileniyor. Son dönemde biraz romantizm üslubuyla daha anlaşılma ve hikayeye yönelik resimler yapmaya başladım.

● Bugünkü eğitim sürecini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Okullarda verilen eğitimleri başarılı buluyorum. Bununla birlikte eğitim almadan sergiler açan birçok kişiyi de görüyoruz. Eğitimi, resme ilişkin kuramsal bilgisi olmadan, yalnızca boya karıştırıp resim yapan yüzlerce kişi var. Elbette resim kimsenin tekelinde değil, herkes yapabilir; ancak bu işin kökenini, sanat tarihini derinden etkileyen sanatçıların dünya görüşlerini, sanatın hem tekniğini hem de kuramını öğrenerek, kısacası bu işi bilerek yapmak çok önemli. Ne yazık ki bugün tüm bunların artık hiçbir öneminin kalmadığını, sanat üslupları, teknikleri ve dönemleri ile ilgili tek bir soruya cevap veremeyecek insanların sergilerini görüyoruz.

● İzmir'de eserlerin sergilenmesi noktasında galeri azlığı nedeni ile sıkıntı yaşandığı dile getiriliyor. Siz ne düşünüyorsunuz?

Kesinlikle katılıyorum. Bugün İzmir'de toptanız 1-2 galeri var ne yazık ki... Batıda ise sanat, sergilendiği alanlarda devleşiyor. Örneğin Kuzey Fransa'da nüfusu 60-70 bini geçmeyen sahil kentlerinde bile onlarca galeriye rastlıyorsunuz. Paris'i söylemeye gerek bile yok... Unutulmamalıdır ki sanat, kendine duyulan ilgi kadar boy atar, gelişir...

● Bu eleştirinizden yola çıkarak sanatınızı başka bir ülkede icra etmek ister miydiniz diye sormak istiyorum?

Evet, memlekete hizmet duygusu ile bile isteye, koş koş geldiğimiz vatanımızın yeri elbette ki ayrı. Bununla birlikte sanatın gelişimi ve kazanımı için bugünkü aklım olsa Fransa'da kalırdım.

● Bugün eserleriniz hangi müzelerde ve koleksiyonlarda yer alıyor?

Yapıtlarım; Ankara Devlet Resim Heykel Müzesi, İzmir Devlet Resim Heykel Müzesi, Anadolu Üniversitesi Resim Heykel Müzesi, Selçuk Yaşar Resim Müzesi, Gazi Üniversitesi Müzesi, birçok banka, kamu ve özel koleksiyonda ve Fransa, Almanya, İngiltere, İtalya, Hollanda, Yunanistan'da özel koleksiyonlarda yer alıyor.

● Eserlerinize hakkım duygular neler?

Daha romantik ve duygu yüklü kurgular üzerinde çalışıyorum. Tablolarımda genelde

insan ilişkileri etrafında dönerim. Toplumsal olaylar, kadın erkek ilişkilerinin karmaşası, bireysel içe dönüş ve kırgınlıklar, aşk, sevgi, ihanet, entrika... Gerçek anlamda insanlar birbirleri ile diyalog kuramıyorlar. Karşı cinsle olan ilişkilerinde de hep iletişimsizlik var. Eserlerimde bu duyguları işlemeye çalışıyorum.

● **Sizin etkisi altında kaldığınız sanatçılar kimler?**

Hayat hikayesini de iyi bildiğim, Hollandalı, Barok dönem sanatçısı Rembrandt beni çok etkileyen sanatçılardandır. Rönesans'tan sonra arada bir geçiş döneminin ardından gelir Barok dönemi. Rembrandt yoğun boya katmanları ile kendine özgü figür yorumları yapan bir sanatçıdır. Yaşadığı kırgınlıklar ve hayal kırıklıklarını tablolarında gözlemlediğim, çok beğendiğim bir ressamdır. Vincent van Gogh'un ısrarcılığı ve istediği şeyi bedeli ne olursa olsun yapmaktaki kararlılığı beni çok etkilemiştir. Gogh, bir papazın oğludur. Fiziği de düzgün değildir. Bu nedenle gençlik yıllarında kadınlar tarafından çok ilgi görmemiş, aşk hayatında hep hüsrana uğramıştır.

Paul Gauguin de biçimsel yorumlarını beğendiğim bir başka sanatçıdır. Gauguin de 40 yaşına kadar bankerlik yapmış, bir anda Danimarkalı eşini ve 5 çocuğunu geride bırakarak Latin Amerika'ya gitmiş. Bir süre Panama Kanalı'nda çalışıp, ardından adalarda hayatını sürdürmüş, bu süreçte de çok önemli yapıtlara imza atmış, çok değerli bir sanatçıdır.

● **Bu sanata gönül veren gençlere ne söylemek istersiniz?**

Resmin özellikle teknik kısmını çok iyi çözmeleri gerekir. Kullandıkları tual, boyalar ve renk bilgisi çok önemli. Sağlam bir altyapı oluşturmaları gerekir. Biçimsel olarak Rönesans'ın resim mantığını, tekniğini, doğaya yaklaşımını anlamaları lazım. 1950'lerden sonra postmodernizm kavramı çıktı. Artık üsluplar yok. O zamana kadar devam

eden yüzlerce farklı üslup 1950'lerden sonra son buldu. Bu yılların ardından daha karmaşık, daha iç içe bir resim anlayışı hakim oldu. Gençlerimize Rönesans'tan günümüze uzanan tüm üslupları incelemelerini, kullanılan teknikleri iyi etüt etmelerini öneririm. Başarılı bir algılama ve yorumlama için iyi bir altyapı oluştursunlar. Var oldukları yere demir atıp kalmasınlar. Kendi görüşleri doğrultusunda eserlerine yansıttıkları bireysel bir dil geliştirsinler. Bugün birçok sanatçının adı söylendiğinde, resimleri canlanır gözümde. Dolayısıyla özgün olsunlar. Tablolarını görenler, kimin yaptığını tahmin edebilmeli.

Enver
OLGUNSOY

KEBERE

Doğada kendiliğinden yetişen kaparinin keşfedilmesi geç olsa da hem gıda hem de sağlığa yardımcı olarak önemli kadim bitkilerimiz içerisinde yerini almıştır.

Güneybatı Avrupa'da 1980'den sonrası adeta yeniden keşfedilen, ancak ülkemizde de yetişmesine rağmen halkımızın pek sevemediği ve alışmadığı kapari, ülkemizde kebere ismi ile de anılır. Doğada hüda-i nabit yetişen bu bitkimizin çiçek tomurcukları basit bir işlemle sonra (yüzde 20'lik tuzlu suda bekletme) kurutularak satışa sunulabildiği gibi, olgunlaşan meyveleri ve bu tomurcukların turşu-salamura edilmesi ile çok iyi bir ihraç ürünü haline gelir.

Aslında antik çağlarda (Aristo-Hipokrat zamanında) tıbbi kullanımıyla bilinen kapari, kozmetik olarak da kullanılmıştır.

Ege Bölgemizin de kadim bir bitkisidir. Yaklaşık 40 metre derine kadar inebilen kökleri ile, özellikle erozyona karşı kullanılabilir. Yakın tarihe kadar sadece doğadan toplanan kaparinin, yakın bir zamandan beri ziraati de yapılmaktadır. Çok uzun ömürlü bir bitki olan kapari 100-150 yıl yaşayabilmektedir. Ülkemizde 1800 metre yüksekliklere kadar yetişebilir. Ekonomik ömrü 40-45 yıldır.

Dal uçları, tomurcukları ve minik karpuzları andıran meyveleri gıda olarak kullanılırken yaprak, filiz, dallar ve kökleri tıbbi olarak boya ve kozmetik sanayinde değerlendirilebilmektedir.

Bazı ağaç türleri arasına ekilerek ara ziraati şeklinde de yetiştirilebilir.

Ülkemizde iki türü mevcuttur. Bunlardan Capparis Spinosa 200-300 metre yüksekliğe ka-

dar yayılıcı yapısıyla yetişebilirken daha yükseklerde Capparis Ovata dik çatı formunda yetişebilmektedir.

Daha önce sözünü ettiğim gibi ülkemizde tüketimi çok yaygın değilken yaklaşık 5 bin ton civarında kapari ihracatı gerçekleştirilmektedir.

Aslında çok kullanımlı bir bitki olan kapari, ziraat dışı alanlarda özellikle eğimli, dere yatak kenarları vs. gibi yerlerde yetiştirilebilir. Hem hasadı ile ekonomik değer sağlanabilir, hem de erozyon kontrolünde büyük rol oynayabilir. Ayrıca orman yangınlarında “yangın kontrolü” konusunda da çok önemli bir bitkidir.

Tohumlarından çoğaltılması zorluk arz eder. Tohumu çevreleyen tabaka çimlenmeye pek izin vermez. Karıncalar, kuşlar tohumları aldığı anda bu tabaka onlar tarafından ortadan kaldırılırsa ve sonra tohum toprağa düşerse çimlenme başlar. Yetiştiriciler ise tohumları bazı kimyasal işlemlere tabii tutarak bu katmanı ortadan kaldırarak çimlenmeyi sağlarlar. Normal dal çelikle üretim de pek başarılı olmamakla birlikte kök çelik ve fidan olarak dikim yapılırsa daha başarılı sonuçlar alınmaktadır. Orman fidanlıklarında fidan olarak satılmaktadır.

Gelişimini tamamlamış bir kapariden mevsim boyunca 8-10 kg. kadar tomurcuk almak mümkündür.

Son senelerde “medikal food” olarak kullanımı büyük oranda artmıştır. Genellikle afrodizyak, güçlendirici, antienflamatuvar, antiromatizmal ve midevi olarak “medikal food” değerlendirilmesi yapılmaktadır.

İçeriğinde özellikle flavonidler, alkaloidle folifenollerden çok çeşitli bir kokteyl taşımaktadır. Kapari bitkiler içinde, en önde gelen flavonoid içeren gıda ürünüdür.

Kuersetin, fosfor, demir, kalsiyum, magnezyum, kampferol, proteinler ve lif içeriği yüksek doymamış yağ asitleri ihtiva eder.

Sağlık yönünden ise son yıllarda adeta yeniden keşfedilmiş; MS, astım, antihelmantik, öksürüğe karşı, cinsel gücü destekleyici ve antihepatoksik, karaciğer koruyucu olarak destek tedavilerinde yer almaktadır. İçeriğindeki “rutin” nedeni ile kılcal damarların geçirgenliğini ve yapısının korunmasını sağlar. Bu da cinsel gücü artırıcı rol oynar.

Rutin (P vitamini) son yıllarda hakkında en çok konuşulan etken maddelerden biridir.

Sonuç olarak; tekrar keşfedilmesi geç olsa da, kapari bitkisi, gerek gıda gerekse sağlığa yardımcı olarak önemli kadim bitkilerimiz içinde yerini almıştır.

Ayrıca Kınık OSB’imiz içerisindeki bir firmamız tarafından ülkemizde ilk defa “ticarileştirilmiş ürün” haline getirilmiştir. Bu firmamız başarılı bir şekilde yurt içi kullanımına sunarken, ihracatını da gerçekleştirmektedir.

Dr. Ülkümen
RODOPLU

Fibromiyalji ağrılarından nasıl kurtulabiliriz?

Fibromiyalji ciddi, gerçek bir halk sağlığı sorunudur. Bütün mesele, fibromiyaljiyle baş edebilmek için ihtiyacımız olan yakıtı almamızdır.

Türkiye’de her 5 kişiden biri, neredeyse her 3 kadından biri şu yakınmalarla karşımıza çıkıyor: “Yataktan çıkmak istemiyorum”, “Pilim bitti”, “Sakin bana dokunma”, “Enerjim yok, gücüm yok”, “Her yerim ağrıyor.”

Atatürk Organize Haber dergisinde bu ayki konumuz fibromiyalji. Kas ağrısı, romatizma ağrısı, romatizmal hastalık diye de bilinen fibromiyalji neden oluyor, nasıl oluyor, nasıl tanıyabiliriz, hangi doktora gidelim, ne yapalım?

Fibromiyalji hepimizi tehdit ediyor ama kadınlarda daha çok. Neden kadınlarda daha çok? Çünkü kadınların sorumluluk duygusu daha çok. Böyle “Atom Karınca” gibi her şeye yetişen, çalışan, çocuklarına bakan, yemek pişiren, evi düşünen kadınlar var ya, en çok onları etkiliyor. Neden? Çünkü çevreyi kirllettik, doğayı kirllettik, yediklerimiz, içtiklerimiz, temas ettiklerimiz kirlendi. Vücudumuzdaki o oksidasyon yani paslanma ve enflamasyon yani mikropsuz iltihaplanma nedeniyle bedenimiz iflas ediyor. Şöyle tarif edeyim; harika

bir arabanız var, mesela ben Ferrari’ye bayılıyorum, kırmızı renkli bir Ferrarim var ama deposu boş, gitmiyor. Ya da apartmanınızın yakıt deposu boş, mazot ya da bir yakıt yok.

İşte, bedenimizin yakıt deposu olan mitokondri, ihtiyacını alamadığında pes ediyor ve biz onu şöyle yaşıyoruz: Baş ağrısı, uykusuzluk, halsizlik, yorgunluk, eklem-kas ağrıları... Ancak şu çok önemli; gelen, başlayan, geçen kas ağrıları veya kemik ağrıları değil, 24 saat süren, gezen ve buraya dikkat! 3 ay boyunca geçmeyen ağrılar... Sadece beyin tutulumuyla mı gidiyor ya da sadece ağrılarla mı gidiyor? Hayır, mide-bağırsak sisteminde kabızlık, irritabl bağırsak sendromu, bitmek bilmeyen gastrit ve reflü, cildimizde kırılganlık, renk değişiklikleri, renkte açılmalar, koyulaşmalar, siğiller...

Belirtiler ve teşhis

O zaman hangi durumda fibromiyalji denir şüphelenelim?

Saydığım bütün bu yakınmalar eğer 3 ay sürüyor, 24 saat devam ediyor ve

adeta pilimiz bitikse, yataktan kalkmak istemiyorsak, kimsenin bize sokulmasına, dokunmasına, çocukların bize sarılmasına izin vermek istemiyorsak şüphelenelim.

Peki kime gidelim, hangi doktora gidelim? Fibromiyalji olanlar aile hekiminden başlamak üzere dahiliye doktoru, romatolog, endokrinolog, fizyoterapi, fizik tedavi ve ortopedi, nöroloji, nöroşirürji, doktor doktor dolaşır, çare arar. Mesela başı ağrıdığına nörolojiye gider, o da tetkikler yapar, ilaç yazar. Buraya dikkat! Testler normal çıkar. Romatizmal hastalıklarda ya da nörolojik ağrılarda, baş ağrılarında doktora gidildiğinde kan değerlerinde, röntgende, gerekirse çekilen MR'larda bazı bulgulara rastlanır. Ama fibromiyaljiye bütün yapılan tetkikler, testler, laboratuvar değerleri normaldir. Zaman zaman demir eksikliği, folik asit ya da magnezyum eksikliği görülebilir veya bu değerler tesadüfen yakalanabilir. Tiroidde, bazı tiroid testlerinde değişiklikler saptanabilir. Fibromiyaljinin tanıda çok değerli en önemli özelliği, kan değerleri, idrar değerleri ve filmlerin normal çıkmasıdır.

Fibromiyaljiye karşı ne yapabiliriz?

Birincisi; oksidasyon ve enflamasyonun düzeltilmesi son derece önemli. Antioksidanlar çok önemli. Çünkü dışarıdan aldığımız yabancı maddeler, zararlar vücudumuzda paslanma yapıyor. Antioksidanların, antioksidan yaşam tarzının ve beslenme tarzının çok büyük etkisi var. İkincisi; gluten-den uzak duralım. Olabiliyorsa fakir beslenmeye geçelim. Üçüncüsü;

probiyotik özelliği olan besinlere dönelim. Dördüncü olarak; sebze ve meyveler olmazsa olmaz. Çünkü yediklerimiz bize enerji veriyor ve ne yiyorsak oyuz.

Peki bazı takviyelerin faydası var mı? Elbette, en başta magnezyumun faydası var. Özellikle sitrat tuzları, glisinat tuzları içeren magnezyumun, günde 300-400 miligram magnezyumun ciddi bir katkısı var.

Tiamin, B vitamini ve B kompleks vitaminlerinin, güneşle birlikte bize enerji veren D vitamininin çok büyük katkısı var. Omega-3 yağ asididir, yine çok büyük katkısı var.

Alfa lipoik asit, koenzim Q10, fibromiyaljiye baş etmede etkisi ve değeri olan takviyelerdir.

Sihirli ve doğal karışım

Gelelim fibromiyaljiye mücadele reçetesine... Elbette ki iyi uyumak, elbette ki hareket çok değerli. Bunu özellikle anımsatmak istiyorum.

Bir kase yoğurdun içine; zencefil, zerdeçal, üzüm çekirdeği tozu, bulabilirseniz ısırgan otu tozu ve vücudumuzda yağ yakmayı da hızlandıracığı için faydası olan karabiberden birer çay kaşığı koyup karıştırın. Günde bir kase yediğinizde fibromiyaljiye baş etmenize ve enerjinizin yerine gelmesinde çok büyük katkı sağlayacaktır.

Fibromiyalji olan insanlar sanki

psikiyatrik rahatsızlığı varmış gibi değerlendirilir, "nazlı"

denir, "şımarıklık yapıyor" denir. Fibromiyalji

ciddi, gerçek bir halk sağlığı sorunudur. Bütün mesele fibromiyaljiye baş edebilmek için ihtiyacımız olan yakıtı almamızdır. Mitokondrilerimizi, enerji depolarımızı ayakta tutmaya devam...

Türkiye, Paris İklim Anlaşması'nı onayladı, atılacak adımlar bekleniyor

Türkiye'nin, Paris İklim Anlaşması kapsamında verdiği taahhütleri iyileştirmesi, kömür ve kömüre dayalı enerjiden çıkış için bir takvim belirlemesi ve enerji dönüşümü için hızla harekete geçmesi gerekiyor.

Türkiye, iklim kriziyle mücadelede hayati önem taşıyan Paris İklim Anlaşması'nı, imzalandıktan 5 yıl sonra Meclis'te onayladı. Böylece anlaşmayı onaylayan 192'nci ülke oldu. Ancak sadece anlaşmanın onaylanması iklim kriziyle mücadelede yeterli değil.

Türkiye'nin anlaşma kapsamında verdiği taahhütleri iyileştirmesi, kömür ve kömüre dayalı enerjiden çıkış için bir takvim belirlemesi ve enerji dönüşümü için hızla harekete geç-

Paris İklim Anlaşması'nı onaylayan Türkiye'nin 2053 yılına kadarki süreci kapsayacak kısa vadeli iklim hedeflerini belirlemesi, emisyonların azaltılması için daha iddialı rakamlar ortaya koyması gerekiyor.

mesi gerekiyor. Çevre aktivistleri harekete geçme çağrısında bulunarak uyarıyor: "Yol uzun, zaman dar."

İyi niyetli hedefler belirlenmeli

Ekosfer Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

Özgür Gürbüz: Türkiye'nin önünde uzun ince bir yol var ama fazla zamanımız yok. Fosil yakıtlarla (kömür, petrol ve doğalgaz) veda- laşmak, enerji verimliliği ve net sıfır emisyon hedefleri için sivil toplumla birlikte gerçekçi bir yol haritası belirlemek gerekiyor.

Paris Anlaşması, Kyoto Protokolü gibi ülkelerin hedeflerini belirlemiyor. Anlaşmaya taraf ülkeler imza atarken verdikleri ve sera gazı emisyonlarını nasıl sınırlandıracaklarını gösteren ulusal katkı beyanlarıyla kendi hedeflerini belirliyor. Türkiye de 2016 yılındaki Niyet Edilen Ulusal Katkı Beyanı'nda, 2012 yılında 430 milyon ton olan toplam sera gazı emisyonlarını, 2030 yılına gelindiğinde 929 milyon tonun altında tutma sözü vermişti. Bir başka deyişle emisyonlarını iki katından fazla artırtabileceğini söylemişti. Bu oldukça zayıf bir hedefti ve Türkiye'nin ekonomik sisteminde hiçbir değişikliğe gitmeden bu hedefe ulaşılabilirliğini o zaman da söyleyip eleştirmiştik.

2018 yılına gelindiğinde Türkiye'nin toplam sera gazı emisyonlarının 506 milyon tonda

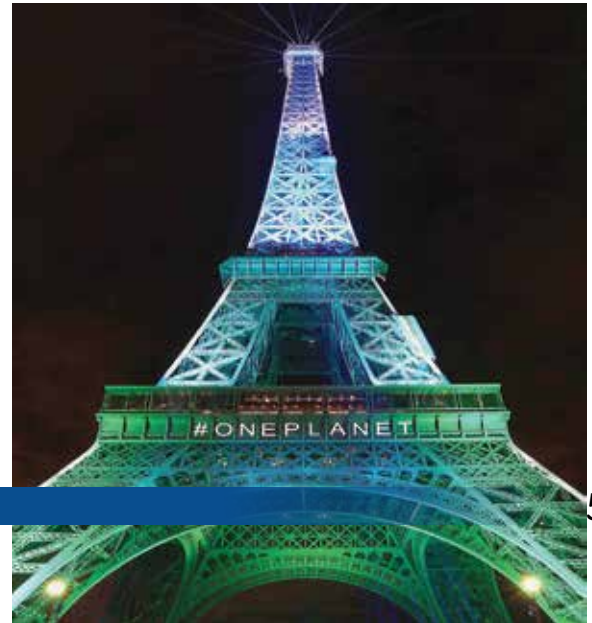
kaldığı düşünülürse yanılmadığımızı söylebiliriz. O nedenle bu beyanın güncellenmesi gerek. Anlaşma koşullarından biri de zaten beş yılda bir beyanların güncellenmesi. Türkiye iyi niyetli, sorumluluğuna uygun bir hedef belirlemeli, bunu da sivil toplumun görüşünü alarak yapmalı.”

Doğru politikayla milli gelir artabilir

Aralarında Doğa Derneği ve TEMA'nın da bulunduğu 15 sivil toplum kuruluşu da anlaşmanın onaylanmasına ilişkin ortak basın açıklaması yaptı:

Türkiye, dünyada en fazla sera gazı emisyonuna neden olan ülkeler arasında 16. sırada ve kişi başı emisyonları her gün artıyor. Sera gazı emisyonlarının azaltımı için öncelikle, Türkiye'nin 2053 yılına kadarki süreci kapsayacak kısa vadeli iklim hedefleri belirlemesi gerekiyor. Paris Anlaşması'nın 1,5 derece hedefiyle uyumlu politika geliştirebilmek için, halihazırda sera gazı emisyonlarında artıştan azaltımı öngören Ulusal Katkı Beyanı'nı diğer ülkeler gibi gözden geçirmesi ve daha iddialı emisyon azaltım hedefleri sunması bekleniyor.

Türkiye'nin yeni iklim politikası doğrultusunda sera gazı emisyonlarının azaltımı için yeni eylem planlarının hazırlanacak sektörler arasında, iklim değişikliğinde en büyük etkiye neden olan enerji sektörü başta geliyor. Türkiye'nin fosil yakıtlardan aşamalı olarak çıkması, mevcut fosil yakıt destek ve teşviklerini sonlandırması ve tüm kamu kaynaklarını güneş ve rüzgâr başta olmak üzere yenilenebilir enerji yatırımlarına, bunun için gerekli altyapı çalışmalarına ve tüm kesimleri kapsayacak adil dönüşüm planlarına ayırması öncelikli konular olarak ortaya çıkıyor. Bilimsel araştırmalar, Türkiye'nin aktif bir iklim politikası yürütmesi halinde milli gelirinin yüzde yedi artacağını gösteriyor.

Oya DEMİR

Araştırmalar, emisyon azaltım hedeflerini gerçekleştirebilmek için en önemli adımın kömürden ve kömür ile ilişkili enerjiden uzaklaşmak gerektiğini özellikle vurguluyor.

ENERJİ DÖNÜŞÜMÜ

Pandemi ve iklim krizi dünyayı tehdit etmeye devam ederken, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin (UNFCCC) 26. Taraflar Konferansı, 1-12 Kasım 2021 tarihlerinde Glasgow'da gerçekleşti.

1992 yılında kabul edilen ve iklim krizine karşı küresel bir eylem planı oluşturmayı hedefleyen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin (UNFCCC) amacı, atmosferdeki sera gazı birikimlerini, iklim sistemi üzerindeki tehlikeli insan kaynaklı etkiyi önleyecek bir düzeyde durdurmaktır. İklim sisteminin, bütünlüğü başta endüstri ve diğer sektörlerden kaynaklı karbon-dioksit ve öteki sera gazı salınımlarından etkilenebilecek, ortak bir

varlık olduğunu kabul eden sözleşme bu kapsamda genel kuralları ve yükümlükleri tanımlıyor.

COP26, ülkelerin Paris Anlaşması'ndaki taahhütlerini güncelleyecek olmaları açısından önemli bir dönüm noktası. Mevcut durumda COP26 için ülkeler yüzyılın ortasına kadar net sıfır sera gazı emisyon seviyelerine ulaşmak ve 2030'lara kadar planladıkları sera gazı emisyonlarındaki azaltımı için ara hedefler belirledi. Konferans, bu taahhütleri gözden geçirmeyi ve daha fazla ülkeyi iddialı taahhütlerde bulunmaya teşvik etmeyi amaçlıyor. COP26'da iklim değişikliğine uyum planları, karbon bütçesi ve iklim adaleti bağlamında ülkeler arasındaki finansman akış yolları üzerinde de duruldu.

Diğer yandan, iklim değişikliği

ile mücadele etmek amacıyla ülkemizin imzaladığı Paris Antlaşması da Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunularak onaylandı. COP26 sonucunda çıkan kararlar ve Paris Antlaşması'nın onaylanması sonucunda Türkiye'de de nelerin değişeceği zaman içinde belli olacak. Ancak ortada çok büyük bir gerçek var; küresel ortalama yüzey sıcaklığındaki artışı 2 derece ile sınırlandırmayı, hatta 1,5 derecenin altında tutmayı ve bu amaç ile sera gazı emisyonlarının sıfırlanması için ülkemizin çok net olarak belirlenmiş hedefler ve çalışmaları hızla gündeme alması ve uygulaması gerekiyor.

Araştırmalar, emisyon azaltım hedeflerini gerçekleştirebilmek için en önemli adımın ise kömürden ve kömür ile ilişkili enerjiden uzaklaşmak ve enerjide dönüşümü gerçekleştirmek gerektiğini özellikle vurguluyor. Bunun için ise başta sanayi olmak üzere ulaştırma, inşaat, tarım, atık ve doğal varlıkların korunması gibi ana konularda yeni politikaların hazırlanması ve tüm sektörlerde uygulanması için yoğun çaba harcanması gerekiyor. Öne çıkan sektörlerde temiz enerjiye geçilmesi, ısınmadan üretime kadar her aşamada alınacak tedbirler hem kurumlara uzun vadede kar sağlarken sıfır emisyon hedefini yakalamak için de büyük bir fırsat olarak ortaya çıkıyor.

Kömürün bedeli ağırlaşıyor

C40 Cities (C40 Büyük Kentler İklim Liderlik Grubu) tarafından Centre for Research on Energy and Clean Air (Enerji ve Temiz Hava Araştırmaları Merkezi, CREA), Vivid Economics ve Maryland Üniversitesi Küresel Sürdürülebilirlik Merkezi'nin desteğiyle hazırlanan 'Kömürsüz şehirler: Temiz bir enerji devrimi için sağlık ve ekonomik nedenler' raporu, Paris Anlaşması'nın amaçlarına ulaşmak ve iklim krizinin getireceği felaketlerden kurtulmak için kömürün kullanımının durdurulmasının önemine vurgu yapıyor.

Bu çalışma aynı zamanda temiz enerjiye dönüşümün insan hayatını kurtarmak için önemli bir adım olduğuna dikkat çekiyor. 10 yıl içinde dünya çapında 6,4 milyona varan istihdam yaratma imkânı yaratabilecek potan-

siyele sahip enerji dönüşümü gerçekleşmez ve kömür kullanımı artmaya devam ederse büyük şehirlere bunun bedeli 877 milyar dolar olacak.

Dünya, şehirler ve insanlar için büyük bebellere mal olacağı raporlar ve çalışmalar ile ne kadar ortaya koyulursa koyulsun ne yazık ki tüm çalışmalar çok yetersiz. Uluslararası Enerji Ajansı'nın (IEA) Dünya Enerji Görünümü 2021 raporunun belirttiğine göre, farklı enerji kaynakları ile ilgili (güneş, rüzgâr enerjisi, elektrikli araçlar vb.) düşük karbon sağlamaya yönelik teknolojik çalışmalar artsa bile küresel emisyonların azalmasını ve sıfır noktasına inmesini sürdürülebilir olarak kalıcı kılmak noktasında henüz tüm çalışmalar oldukça yavaş. Rüzgâr ve güneş enerjisinde yatırımlar ne kadar artarsa artsın, kömür tüketiminin karbon emisyonlarında bu yıl tarihte yaşanan en büyük ikinci artışın gerçekleşeceği belirtiliyor. Rapor önemli bir başka konuya daha dikkat çekiyor; hükümetler sıfır emisyon hedeflerini zamanında gerçekleştirmişse sıcaklık artışı 2100'de 2,1 santigrat dereceye ulaşacak ve bunun sonuçlarının dünyayı nasıl etkileyeceği çok açık ortada... Geldiğimiz noktada, özel sektörden kamu kurumlarına kadar her kurum ve her birey şu anda maliyeti fazla bile görünse uzun vadede pek çok avantajı getirecek olan, milli gelirin artmasını sağlayacak ve en önemlisi insan ve çevre hayatını tehdit eden kötü enerjiden iyi enerjiye dönüşümü sağlamak için sürdürülebilir kararlar almak ve uygulamak zorunda...

Nedim ATILLA

Porto Şeker Müzesi, iktisat tarihi açısından şeker kamışından şekere geçişe doğru bir bakış açısı getiriyor. Hatta Portekiz'in tüm Avrupalılar adına tarihsel olarak af dilediğini bile düşünebiliriz.

Dünyada tek:

Porto Şeker Müzesi

Portekiz ve Porto deyince birçoğumuzun aklına, ortaokul coğrafya bilgimizden ezber, 'Gulf Stream' sıcak okyanus akıntısı gelir. Okyanusun nemi batıdan gelir; doğudan İspanya'nın çöl sıcakları, kuzeyden Avrupa'nın soğuk havası... Portekiz için, "Rüzgârlı bir balkon gibidir" benzetmesi bu yüzden yapılıp ve doğrudur. Hava hiçbir zaman çok soğuk ya da çok sıcak olmaz. Portekiz'in ılıman bir iklimi vardır. Ne kışlar çok soğuk, ne de yazlar dayanılmaz sıcak... Bu da 'Gulf Stream' akıntısının doğal sonucudur. Yani 'körfez buharı'nın... Üstelik yılın sadece 60-70 günü yağışlı geçer.

Son Lizbon-Porto seyahatim, her zaman olduğu gibi gidilen ülkeyi sosyo-kültürel açıdan tanıma-

ya yönelikti öncelikle... Müzelerin, galerilerin, pazarların hakkı itinayla verildi. Öğün vakitleri de atlanmadı; lezzet neredeyse arandı ve bulundu. Ama hiç bilmediğimiz, 2012 yılında açılmış bir müze ile karşılaşıldı... Dünyada benzeri yok... Birleşmiş Milletler tarafından, "dünyanın en güler yüzlü, en hoşgörülü insanları" seçilmiş Portekizlilerin "emperyalist" döneminin izlerini olduğu gibi yansıtan bir müze: Şeker Müzesi...

Bu ay size dünyanın bu benzersiz müzesini anlatacağım.

En değerli armağan

Kristof Kolomb'un Amerika'yı fethinden önce Avrupa'da şeker kamışından elde edilen şeker en pahalı baharat çeşitlerindendi ve ancak çok zenginlerin harcıydı. Bir

örnek vermek gerekirse, 1363 yılında Londra et-balık-sebze halinde semiz bir sülün için 2 penny, kızarmış kuzu budu için 2,5 penny ödenirken, yarım kilo kaliteli rafine şeker en iyi cins koyunun tamamı kadar, yani 18 penny'e satılıyordu. İslam ülkeleri daha şanslıydı; çünkü 14. yüzyıla dek şeker hemen tümüyle Hindistan ve Arap dünyasında üretiliyordu. Üç kez rafine edilmiş beyaz şeker, kralların kendi düzeylerindeki meslektaşlarına sundukları en değerli armağanlardandı.

Memluk Sultanı, Fransa Kralı VII. Şarl'a 50 kilo şeker hediye etmişti. 15. yüzyılda Kıbrıs'ta şeker üretilmeye başlandıktan sonra Avrupalı krallar da şeker hediye etme olanağına kavuştular. II. Murat döneminde Osmanlı topraklarını ziyaret eden Bertrandon de la Brocquiere'in, Karaman Beyi'ne getirdiği hediyeler arasında 40 adet kelle şekeri de vardı. Kayıtlardan, Fatih'in saray mutfağına Fransız egemenliğindeki Kıbrıs'tan 4 kantar şeker ithal edildiğini biliyoruz. Dr. Ahmet Uhri'den öğrendiğimize göre, insanın dünyada şekeri ya da şekerli tadı ilk duyumsadığı maddeler meyveler ve balın yanı sıra şeker kamışıdır. Bir diğer deyişle Saccharum officinarum. Bitkibilimcilerin iddiası ise şeker kamışının ilk olarak MÖ 8000 gibi çok erken bir tarihte Yeni Gine'de evcilleştirildiğidir. İsa ile çağdaş olan Yunanlı doğa bilimci Dioskorides Materia Medica adlı yapıtında; "Hindistan'da ve Arabistan'da sakkharon denilen başka bir madde de var, bir tür kristalleşmiş bal. Sazlarda bulunuyor, doğası tuza benziyor biraz, dişlerin arasında tuz gibi ezilebiliyor. İç yumuşatıcıdır, suda çözünmüş halde içmek iyidir. Sidik torbası rahatsızlıklarına iyi gelir, böbrekler için yararlıdır, katarakt için göz damlasında kullanılır" diyerek ilk kez şekerin Latince ve Yunanca-daki karşılığını kullanmış ve bundan sonra bütün batı dillerinde bu sözcük şekerin

genel adı haline gelmiş.

Bu arada sıradan Avrupalı'nın şekerle karşılaşması pek yeni... 1747 yılında Alman kimyager Andreas Marggraf bir çeşit pancarda bol miktarda şeker bulunduğunu keşfedip bundan şeker üretilmeye başlandıktan sonradır ki, o güne dek ancak adını duymuş olan halk şekerle tanıştı. Gerçi 10. yüzyılda İbn Sina deniz yolculuğuna çıkacaklara meyve reçellerini önerse de, 13. yüzyılda Mevlana gülbeşekerden, yani gül reçelinden söz etse de, başlangıçta tıbbi amaçlarla kullanılan şurupların tanelisi olan reçellerin altın çağı 19. yüzyıla birlikte başladı. Artık temel gıda maddeleri arasına giren şekerle zengin yoksul herkes evinde reçel kaynatabiliyordu.

Portekiz işgalleri başlıyor...

Kolomb, Amerika'yı buldu, ama ardından büyük Portekiz saldırısı başladı bu topraklara... Karayip Adaları'nda özellikle de Jamaika'da bulunan büyük şeker kamışı tarlaları, Afrika'dan getirilen kölelerle büyük bir sanayiye dönüştü... İşte Porto'daki Şeker Müzesi'nde hikaye Baharat Yolu'ndan başlıyor. Baharat Yolu, eski çağlarda, Uzakdoğu'yu Batı'ya bağlayan ticaret yollarından biriydi. Baharat günümüzden binlerce yıl önce Doğu ülkelerinde kullanılıyordu. Orta Çağ Avrupası'nda soyluların sofralarına da girince çok önemli bir ticaret ürünü hali-

ne geldi, ama pahalı olması nedeniyle ancak varlıklı kimseler satın alabiliyordu. Aslında tarçın, kakule, zencefil ve zerdeçal satışına dayanan baharat ticaretine Çinliler Mîlat'tan önce başlamıştı.

Baharat, Doğu'dan Avrupa'ya iki ayrı yoldan gelirdi. Bunlardan biri Orta Asya üzerinden geçen İpek Yolu'ydu. Ama İpek Yolu asıl olarak eski çağlarda Çin ipeğinin Roma'ya taşındığı yoldu; diğer yol ise, Hindistan ve Seylan'dan (Sri Lanka) Kızıldeniz'deki Akabe Körfezi'ne, Yemen kıyılarına ya da Basra Körfezi'ne gelen denizyoluydu. Bu kıyılardaki limanlarda gemilerden boşaltılan baharat karayoluyla Fenike ve Filistin kıyılarına, Mısır'da İskenderiye'ye ve Karadeniz'e ulaştırılırdı. Sonra yine denizyoluyla Avrupa'ya taşınırdı.

Baharat üreten ülkelere doğrudan ulaşmanın yolları arandı. Sonunda Vasco da Gama 1498'de Ümit Burnu'nu dolaşarak Hindistan yolunu açtı. Kristof Kolomb Batı Hint Adaları'na, Macellan Güney Amerika'yı dolaşarak Doğu Hint Adaları'na vardı. Böylece baharat üreten ülkelere yeni yollar açıldı. Bunun sonucunda baharat ticaretinde Venedik tekeli kırılırken, tarihsel Baharat Yolu da önemini yitirdi.

Portekiz tarihinde "keşifler çağı" olarak nitelendirilen bu dönem aslında insanlık tarihinin unutmak istediği "korkunç bir dönemdir"... Portekiz Coğrafi Keşifleri (1415-1542) 15. ve 16. yüzyılda Portekizliler ta-

rafından dünya çapında özellikle denizde yapılan coğrafi keşifleri tanımlar. Bu dönemde Portekiz, Afrika Kıtası'nın etrafını Ümit Burnu yoluyla dolayıp Hindistan'a giden doğu yolunu keşfetmiş, bu sayede Güneydoğu Asya'nın neredeyse tamamıyla temas kurmuş, Afrika'nın bazı bölgelerini sömürgeleştirmiş, Brezilya'yı keşfetmiş ve Çin'e Avrupa'dan giden ilk ticari ve diplomatik elçileri göndermiştir. Portekizlilerin Karayipler'de şeker kamışı üretimi, ticareti, kölelik ve sömürgecilik üzerine 1969 yılında Gillo Pontecorvo'nun yönetmenliğinde çekilen ve başrolünü Marlon Brando'nun oynadığı Queimada/Burn/İsyan adlı filmi seyretmek bile yeterlidir, yaşanan insanlık dramını anlamaya... Dünya ticaret tarihinin o dönemde nasıl şekillendiğini gayet net biçimde gözler önüne seren bu filmde Sir William Walker karakterini son derece iyi oynayan Marlon Brando'nun kimliği aslında Avrupalı sömürgecilerin hikayesidir.

Günümüzde de şeker kamışı hala önemini korumaktadır. Kamıştan şeker üretim maliyeti pancara göre daha düşüktür. Dünya şeker üretiminin yüzde 70'i şeker kamışından sağlanır. Üretimde en büyük payı yüzde 15 ile Küba alır. Kübalılar şeker kamışını kahveye batırırlar. Küba'nın milli içkisi rom, şeker kamışından üretilir. Küba'da en çok şeker kamışı üretilen yer Pinar del Rio'dur. Şeker kamışından çıkartılan etanol, Brezilya'da arabalarda yakıt olarak kullanılmaktadır.

Bizim sadece 2 saat ayırabildiğimiz müze iktisat tarihi açısından şeker kamışından şekerle geçişe doğru bir bakış açısı getiriyor. Hatta Portekiz'in tüm Avrupalılar adına tarihsel olarak af dilediğini bile düşünebiliriz. Elbette üretim teknikleri, insanoğlunun yaşamında şekerin yaygınlaşmasından sonra görülen değişiklikler, yaşam kalitesinin yükseltilmesine şekerin katkısı anlatılıyor ama bizim TRT'nin tek kanal olduğu o güzelim yıllarında yayınlanan Kunta Kinte'nin siyah beyaz ekranından bakışını unutamadığımız gibi Afrika'dan Karayipler'e taşınan siyah kölelerin yaşam savaşları ve isyanlarının yanında üretmiş, hayatın değişmesiymiş hepsi komik bir hikaye gibi kalıyor...

Yolunuz Porto'ya düşerse eski şarap limanında, yani D'ouro nehrinin Atlas Okyanusu'na kavuştuğu devasa azmakta bulunan ve eski bir kilisenin içine kurulmuş bu müzeyi kaçırmayın derim. Acı kahve de var, bol şekerli olanı da.

Gezelim, görelim...

Başka görülecek yerler de var: Porto Katedrali, kentin adeta simge olmuş yerlerinden biri. Kente hakim noktadaki bu bol ağaçlı alan sadece manzarası nedeniyle de ziyaret edilebilir. Tarihsel kentle denizin kucaklaşması buradan tam olarak ve oldukça etkileyici biçimde gözlemlenebiliyor. Ribeira, ırmağın kıyısındaki tarihsel bölgenin adı. Dolambaçlı ve gölgeli sokaklara sızan az da olsa ışık, yapıların gösterişli dış duvarlarında parlıyor. Gün boyu gezilebileceği gibi akşam yemeği için de gidilip keşfedilebilecek

bir kent bölgesi Ribeira. Torre Dos Clerigos, 18. yüzyıldan kalma bir kule. Uzunluğu 75 metreyi bulan bu kule, İtalyan sanatçı Niccolò Nazzoni imzasını taşıyor. Eğer 200 basamaklı merdivenini çıkmayı göze alırsanız göreceğiniz manzara tüm yorgunluğunuzu fazlasıyla alıyor. Mimar Nazzoni'nin vasiyeti gereği kulenin hemen ayak ucundaki barok kiliseye gömüldüğünü belirtelim. Soares Dos Reis Ulusal Müzesi, görkemli bir güzel sanat koleksiyonu sergileniyor. Müze, özellikle 19 ve 20. yüzyıl Portekiz ressamlarının ve heykeltıraşlarının eserleri ile dolu bir sanat durağı. Serralves Çağdaş Sanat Müzesi, daha yakın dönem işlerin sergilendiği bir başka kültürel çekim merkezi. Burada ulusal kaynaklı eserlerden başka Warhol ve Pollock gibi dünyaca ünlü isimlerinde eserleri görülebilir.

Sözcüklerin arasında...

Dr. Ahmet Uhri, "şeker" sözcüğünün peşine düşer: "Sözcük dilimize Farsça'dan geçmekle birlikte Farsça'da şeker için kullanılan 'şükker' ya da 'şeker' sözcüğünün peşinden yapılacak bir yolculuk bizi Hindistan'a kadar götürür. Asya'nın güneyindeki bu alt kıta üzerinde konuşulan Sanskritçe'de, çakıl ya da kum anlamına gelen 'çarkara/sarkara' ya da 'sakhara' sözcüklerinin dünyanın bütün dillerindeki şeker sözcüğünün anası olduğu ve olasılıkla şeker kamışı öz suyundan elde edilen ve kısmen kristalleştirilebilmiş, sıvı olmayan bir ürünü tanımladığı dilbilimciler ve kültür tarihçilerince düşünülmekte. Bir diğer deyişle Türkçe 'şeker', İngilizce 'sugar', Fransızca 'sucre', İspanyolca 'azucar', Almanca 'zucker' veya Rusça 'sakhar' ya da diğer bütün batı dillerinde şeker anlamına gelen sözcükler bu ilk kaynaktan doğrudan ya da dolaylı yolla alınmıştır."

Yine Uhri'ye göre, Hindistan'ın kristalize toprak şekeri o derece ünlenmiştir ki Marko Polo'nun zamanında sakarkand denilen bu toprak şeker daha sonra İngilizce ve diğer dillerde şekerleme için kullanılacak sugar candy ya da candy sözcüklerine de kaynaklık etmiştir. Şeker ve şeker kamışıyla ilgili etimolojik saptamalara eklenecek son

nokta ise Dioskorides'in şekeri tanımlarken doğasının tuza benzediğini söylemesinde de karşılığını bulan Arapça kuratü'l milh sözcüğüdür. Bu sözcük Arapça'da 'tatlı tuz' anlamına gelir ve bir iddiaya göre karamel sözcüğü de buradan türemiştir. Ancak karamel ile ilgili olarak etimoloji sözlükleri başka yorumlar da yapmaktadır. Örneğin Nişanyan'a göre kamış anlamına gelen Latince calamus sözcüğünden caramello olarak İtalyanca'ya ve caramillo olarak İspanyolca'ya geçmiştir.

Huber
ekspres

Yabancı yatırımcı kaçar

OSB'ler, yasa değişikliğiyle ilgili görüşlerini bakanlığa iletecek

Hilmi Haggag
www.hilmi.haggag.com
www.igmp.com
gmail.com/hilmi.haggag
grindor, KSA © 2014
IGMP.com/hilmi.haggag
www.hilmi.haggag.com
www.igmp.com/hilmi.haggag

790SL girişebildi
Organizer Sırasıyla Bölgeyi Dört Kısma
OSRD (OS) Başlangıç Yerinden Geçirir Aralık
OSRD'nin sonuna kadar sona erdiği olduğu
dikkat çekti. Aralık, "Büyükler için
Büyükler için"
girişler için
çalışabilir
bu. Geçirir
kullanılır
bilir. Giriş
Sıra bu
kullanılır
olmak kullandıkları takdirde edebilir" diye
kullanır. Çeyizler OSRD'NİN genel
kullanılır. OSRD'nin (Yüksek) yerleri
pencere/başlangıç olabilir.
NINAT (OSRD) (OSRD)

Hilmi Uğurtaş güven tazeledi

olan en az 8 yıl, 8 yıl, en fazla 14 yıl, 14 yıl. Gye seçecek. Bu üyelerin mülki amir hariç görev süresi 2 dönem ile sınırlanmış." diye konuştu.

artık, değişikliği gidime-
nce siyasi partilere du-
ru anlatacaklarını ve so-
ların çözümünü için çalıs-
larını ifade etti. Genel ku-
ta Ege Bölgesi Sanayi
esi (EBSO) Med
kalih Esen ve An

Yapılaşma dönümünün değişikliğine birlikte OSB yönetiminin yeniden il müki idare amiri ni başkanlığında oluşturulacak mütebbis heyetler ile yöneticilerini belirten Uğurtaş, "Buna göre, 4562 Sayılı OSB Kanununa eklenecek olan geçici 18'inci maddenin yürürlüğe girmesiyle genel kurul aşamasına geçmiş olan OSB'lerde en geç 3 ay için genel kurul yapılarak mütebbis heyet oluşturulacak OSB Katibi'lerin, kendi aralarında yapı kullanma izin

ardından gerçekleştirdiği de IACSB Yönetim Başkanı Uğurtaş'ın başkanlığında seçildi. İlistesinde, Tekirdağ Köy OSB Başkanı E. dinler, İstanbul Düd Başkanı Murat Öne

[illegible]

etleri diğer kurumların
gi zsin orada" dedi.
n belediyelere

anması için ve
in alaylına pek çok
konu ve 2002-2003

C

umhuriyet

GOSB Başkanı
Vahit Yıldırım
yönetim listesinde

Sanayi Bölgeleri Derneği (OSBDER) yönetim kurulu başkanlığına mevcut Başkan Hilmi Uğurtaş'ın yeniden seçildi. İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'ndeki (İAOSB) genel kurulda konuşan Uğurtaş, yapması planlanan değişikliklerle OSB yetimlerinin yeniden il mülki idareleri başkanlığında oluşturulacak teşebbis heyetler ile yönetileceğini belirtti. Uğurtaş'ın listesinde, Teşebbis Çerçevesi OSB Başkanı Eyüp Dinler, İstanbul Dudullu OSB Başkanı Murat Öner, Kocaeli Gebze OSB Başkanı Vahit Yıldırım, İstanbul OSB Başkanı Şenol Telli, Anadol

Uğurtaş yeniden OSBDER Başkanı

OSBDER Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, derneğin 12 ve 13'üncü olağan genel kurulunda yemekte bulunan seçilecek görev tazeliydi. Derneğin 12 ve 13'üncü olağan genel kurulu İzmir Atatürk Oteli'nde (AOSB) konferans salonunda gerçekleştirildi. Divan Başkanlığı Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi (OSB) Yönetim Kurulu Başkanı Kamil Porsukcu'nun yaptığı genel kurulda konuşan OSBDER Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, 4562 Sayılı Kurumların Bölgelerine Kuruluş ve Üyelik Yönetimlerinde Yaptırılması planlanan değişikliğe ilgili değerlendirmelerde bulundu.

Güven tazeliydi
Yapılması süzülmeden değişikliğe birlikte OSB yönetimi-

lerinin yeniden 9 tane üyesini başkanıyla oluşturulacak mütebbisler heyetleri ile yönetileceğini belirtti Uğurtaş. "Buna göre, 4562 Sayılı OSB Kanunu'na eklenek olan geçici 18'inci maddesinin yürürlüğe girmesiyle genel kurul aşamasına geçmiş olan OSB'de her yıl 3 ay içinde genel kurul yapılacak mütebbisler heyeti oluşturulacak. OSB Katilimcileri, kendi aralarından yapı kurullarına izni alması olan en az 8 kişi, 4 yekül, en fazla 14 kişi, 14 yekül üye seçecek. Bu üyelerle de müall emir harik görev süreleri 2, dönem ile sınırlanarak, derneğe kuruluş üyesi, derneğe girdiğinden önce siyasi partilere girdiğinden önce siyasi ve sonurları özde için çalışacaklarını ifade etti.

61

“Bu baliyle yasalaşmamalıdır”

[illegible]

GÖZLEM

United Kingdom:
British Association
of Biological Sciences

Sanayicilerden OSB taslağına itiraz

İZGAZETE

H.H. Muhammad Uqurqam

'YATIRIMA İHTİYACI VAR'

Yasa değişikliği gündeme
diger OSB Bakanları da be-
yili sorunu çözümlenir siz
dediler. Böyle bir yasa tasla-
nedenin yanısıra bulamıyor-
yöncemci bölgedeki bir or-
bilginayr almanlar ruvalar bir
emirler. Buun yapmak için
karıştın onay alınması grev
OSBlerin yatırıma ihtiyacı
yatırımlarını yapmaları için

ÇEVREYE DUYARLI YATIRIMLARI ARTIYOR

Bareks, yeni fabrika ve MDO PE hat yatırımını devreye aldı

Tamamen polietilen
Bareks'ten yapılar
devreye alınan Mİ
sayesinde daha ge
lere daha az kaynak
ulaşılacak; karbon
talipl, %100 geri dö
esnek ambalaj üre
kün olduğu daha ge
mada, "Bu öğrenim
sında makine üzeri
olması, haricen ya
yazda daha düşük e
ve daha az fire oluş
Tamamen polietile
çok katlı esnek amb
dönüştürülebilir ol
sel ekonomi adına
sunuyor. Yakaraks
mek ya da atık topl
da kladierne terk e
geri dönüştürülebil
nılacak olan plastik
dönüştürülebilirğin teme
yor" denildi.

Detlev
Wolter

Alm
istihd

FEDER
losu Dr. D
ya Cumhu
Bölümü B
ile birlikt
Topluluğ
toplantısı
Atatürk
yeni grev
nıda kon

İZGA
ki en
partn
ak

Tamamen polietilenden üretilir

Alm
istihd

FEDER
losu Dr. D
ya Cümhu
Bölümü B
ile birlikt
Topluluğ
toplantısı
Atatürk
yeni grev
tıda kon

İZGA
ki en
partisi

Alman ortaklı
istihdama devam

[illegible]

OSBDER'DEN "DEVAM" KARARI

10

DEĞİŞİKLİĞİN ALTI ÇİZİLDİ

100

İŞTE YENİ YÖNETİM

100

UGURTAŞ YENİDEN SEÇİLDİ

mevcut başkan Hilmi Uğurtaş yeniden seçildi. 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu ile Yönetmeliği planlanan

değinen Uğurtaş değişikliğe gidilmeden önce siyasi partilere durumu anlatacaklarını ve sorunların çözümü için çalışacaklarını aktardı.

Hilmi Uğurtaş

İzmir'deki 16 OSB'den ortak açıklama
**"Öngörülen düzenleme OSB'leri
 25 yıl geriye götürür"**

Yiyecekler dünyanın dört bir yanından, aşçılar Bolu'dan...

Osmanlı Sarayı'nda tüketilen yiyecekler nereden geliyordu? Mutfak araştırmacılarının

yanıtını aradıkları temel sorulardan biridir bu. Aslında diğer büyük Avrupa hanedanlarının saraylarıyla karşılaştırıldığında son derece mütevazı bir yaşam süren Osmanlı Saray erkani ancak 16. yüzyıldan sonra, özellikle de imparatorluğun yükselme döneminden sonra gelişmiş ve çeşitlenmiş bir mutfaktan yerlerdi yemeklerini. Osmanlı Saray Mutfacı da, Avrupa'daki benzerleri gibi 18 ve 19. yüzyıllarda da doruğuna ulaşmıştı.

Bizans'ın ardından çok daha güçlü çok daha zengin bir devletin ortaya çıkışı ve gideerek artan refah, Osmanlı İmparatorluğu'nun yeni başkentini dünyanın ilk metropollerinden birine dönüştürürken ülkenin her yöresinden insanlar gibi gıda malzemelerinin her türü, en değerlisi ve en iyisi buraya yığılmıştı. 17. yüzyıla kadar dünya ticaretinin temel aksı olan İpek Yolu ve Baharat Yolu yüzyıllarca Osmanlı'nın denetimi altında kalmış... Bu yüzyıllarda Akdeniz ve Karadeniz'in ürünleri büyük bir uluslararası merkez olan İstanbul'a akardı. 20. yüzyılda bile İstanbul Limanı'nın yıllık "muamele" hacmi Hamburg, Londra ve New York'un hacminden fazladır.

Artun Ünsal hocamızın saptadığı gibi Osmanlı İstanbul'u, mutfaka gerekli malzemeyi imparatorluğun, hatta dünyanın dört bir yanından seçerdi ama ustalar mutlaka antik çağda adını lezzet düşkünü Roma İmparatoru Claudius'tan alarak "Claudiopolis" denilen, sonraları kısaca "poli" denilirken bugünkü adına dönüşen "Bolu"dan gelirdi. Bolu'nun Mengen, Devrek, Kıbrısçık gibi kasabaları

saraya en çok aşçıyı yetiştiren yerlerdi.

Sarayın koyun ve kuzu eti gereksinimleri de yine Batı Karadeniz bölgesinin yaylalarından karşılanırdı. Zaman zaman Trakya'nın kuzuları da beğenilerek tüketilirse de et yemeklerini en iyi şekilde Mengenli ustaların yapacağına inanılırdı. Derne ile Varna; tereyağı ve pekmez, Trabzon, Urfa ve Halep;

sadeyağ, Mısır ise; pirinç, mercimek, şeker kamışı şekeri, tarçın, karanfil, fülkül, amber-i ham, timurhind (şimdilerde demirhindi adıyla satılan, nadiren şerbetine rastlanan bir hurma türü) şarabı hummaz (loğusa şekeri) gereksinimini karşılardı.

Rusya'dan saraya, havyar, tuzlu balık ve kelle şekeri ithal edilirdi. Malatya'dan pirinç ve kayısı, Bursa'dan kestane, Selanik'ten badem ezmesi, Antep'ten fıstık, Odessa'dan böreklik un, Edremit, Midilli, Cunda ve Girit'ten sızma zeytinyağı, Kayseri'den pastırma, Afyon ve Tekirdağ'dan sucuk, Kızanlık'tan tulumpeyniri; Yemen'den kahve, Bağdat ve Medine'den hurma, İzmir'den üzüm ve incir, Sakız Adası'dan "mastika" denilen damla sakızı, Ankara'dan armut, Kastamonu'dan "üryani eriği", İstanbul'un bostanlarından da sebze, meyve ve salatalıklar gelirdi. Bunlar içinde Yedikule'nin marulu, Mecidiyeköy'ün dutu, Sarıyer'in kirazı ünlüydü. Eyüp'ten manda kaymağı, Kanlıca'dan yoğurt, Vefa'dan boza, Beykoz'dan paça, Sarıyer'den börek gelirdi saraya...

Bursa'nın Keşiş Dağı'ndaki (bugünkü Uludağ) ırmaklarda yaşayan balıklar yalnızca saray için tutulurdu. Bursa kadısına yollanan 1571 tarihli emirle bu ırmaklarda başkalarının

balık tutması yasaklanmıştı. Rumeli'nden, Anadolu'dan ve çevredeki ülkelerden gelen bu leziz yiyecekleri, en iyi şekilde sunma işi ise yine Bolulu ustalara aitti. Sadece sarayda değil, önümüzdeki haftalarda Ege Bölgesi'ndeki bir "Ayan" köşkünde yaşananların öyküsünde de anlatacağımız gibi ustalar yine Boluluydu ve yaratılan mutfak yaratıcısının memleketi ile anıldığı için Bolu mutfağından başka da bir şey değildi...

Bu sayımızda sizlere Bolu'nun son büyük ustası rahmetli Aydın Yılmaz'ın Boyut Kitapları'ndan çıkan, "Mesleğimiz Aşçılık, Sanatımız Pişirmek" adlı kitabından aldığım yemek tariflerini sunuyorum. Türk mutfağının tartışmasız en önemli kitabıdır, mutfağa meraklı hemen herkesin başvuru kaynağıdır. Sunduğumuz yemeklerin Osmanlı Sarayı'nda Aydın Usta'nın dedeleri tarafından yapıldığından da hiç kuşku yok.

MENGEN ÇORBASI

MALZEMELER

- 4 yemek kaşığı bulgur
- 1 adet kuru soğan • 3 su bardağı et suyu • 1 yemek kaşığı tereyağı • 2 yemek kaşığı domates salçası
- 1 tatlı kaşığı biber salçası • Kuru nane • Pul biber
- Tuz

HAZIRLANIŞI

İlk olarak bulguru haşlayın. Soğanın kabuklarını soyun ve ince ince doğrayın. Tereyağını bir tencerede eritin. Üzerine soğanı ekleyip pembeleşene kadar kavurun. Ardından unu da ilave edip kavurmaya devam edin. Salça ve baharatları da ekleyin. Daha sonra et suyunu ilave edip karıştırın. En son bulguru da ekleyip kaynatın. Eğer çorbanızın kıvamı koyu olursa bir miktar daha sıcak su ilave edebilirsiniz.

KUŞHANEDE KUZU ETLİ ISPANAK KÖKÜ

MALZEMELER

- 1.5 kg ıspanağın kökü • 100 gram tereyağı • 1 çorba kaşığı un • 3 su bardağı su • 1 çorba kaşığı toz şeker • 500 gram kuzu eti • 200 gram ince kıyılmış kuru soğan • 1 adet yumurta • 1 çay kaşığı yoğurt • Tuz

HAZIRLANIŞI

Ispanak köklerini çok dikkatle ayıklayıp yıkadıktan sonra, sıcak suda haşlayın ve soğuduktan sonra pişireceğiniz kabın kenarına doğru dizip, ortalarını açık bırakın. Aynı yerde etleri, soğanla birlikte ateş üzerinde birkaç dakika pişirin. Suyu ilave edip üzerine gelen köpüğü aldıktan sonra 25 dakika ağır ateşte pişirin. Sonradan hazırlanmış olan ıspanağın ortasına boşaltarak üzerine yeteri kadar su, tuz ilave edin, bir yağlı kağıt ile kapatarak ağır ateşte yarım saat kadar pişirin, ayrı bir kapta yumurta sarısı, un, limon suyu, krema şekeri ve ıspanağın suyundan ilave ederek karıştırınız. Bu karışımı pişen yemeğin üzerine süzerek yavaş yavaş dökünüz ve ağır ateşte bir dakika kaynattıktan sonra tat ve lezzetini kontrol edip servis ediniz.

BOSTAN KEBABI

MALZEMELER

Patlıcan için:

- 3 adet bostan patlıcanı

Domates sosu için:

- 1 çay kaşığı tuz
- 1 su bardağı su
- 3 diş sarımsak
- 2 adet rendelenmiş domates
- 1 yemek kaşığı biber salçası

İç harcı için:

- 250 gram kıyma
- 1 çay kaşığı pul biber
- 1 çay kaşığı kimyon
- 1 çay kaşığı karabiber
- 1,5 çay kaşığı tuz
- 3 adet sivri biber
- 1 adet kırmızı tatlı biber
- 1 adet kuru soğan
- 3 yemek kaşığı zeytinyağı

Patlıcanların üstüne sürmek için:

- 3 yemek kaşığı zeytinyağı

Patlıcanların içini kavurmak için:

- 2 yemek kaşığı zeytinyağı

HAZIRLANIŞI

Patlıcanları alacalı soyun ve ikiye kestikten sonra içlerini oyup bir kenara ayırın. Oyduğunuz patlıcanları tuzlu suda acı sularının çıkması için 15 dakika kadar bekletin. O sırada iç harcı için soğanı küp küp doğrayın ve zeytinyağında pembeleşene dek kavurun. Ardından ince doğranmış biberleri de ekleyip güzelce kavurun ve kıymayı ekleyip, suyunu salıp tekrar çekene dek kavurmaya devam edin. Kıyma kavrulduktan sonra baharatlarını ekleyin, karıştırın ve altını kapatıp kenara alın. Domates sosu için 2 domatesi rendeleyin, içine salça, ince doğranmış sarımsaklar ve suyunu ekleyip güzelce karıştırın. Patlıcanların içlerini ince ince doğrayın ve ayrı bir tavada 2 kaşık yağ ile kavurun. Sonra kıymalı harca karıştırın. Patlıcanları sudan çıkarıp durulayın ve yağlı kağıt serilmiş bir fırın tepsisine alıp üstlerine zeytinyağı sürün. Önceden ısıtılmış 200 derece fırında 30 dakika kadar pişirin. Patlıcanlar pişince fırından alın ve hazırladığınız harçla içlerini doldurun ve hazırladığınız domates sosunu da üstlerine paylaşın. Son olarak 200 derece fırında 15 dakika kadar tekrar pişirin ve maydanoz yaprakları ile süsleyerek servis edin.

İAOSB VAKFI

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Sanayici ve İşadamları Sağlık ve Eğitim Vakfı

BİR ADIM DAHA İLERİYE HEP BİRLİKTE

Sizleri Vakfımıza Davet Ediyoruz...

DOĞRU HAMLELERİN PUSULASI

Sanayinin gelişiminde
kuruluşundan bugüne
doğru Bölgeyiz...

M.Kemal Atatürk Blv. No:42 35620 Çiğli/İzmir
T. (0232) 376 71 76 - F. (0232) 376 71 00
iaosb@iaosb.org.tr • www.iaosb.org.tr

İZMİR ATATÜRK
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ